

FOGLALKOZTATÁS, MUNKAVÁLLALÁS, MUNKAHELYEK

**A szegénységben és társadalmi
kirekesztettségben élők valósága**

SZEGÉNYSGEBEN ÉLŐK 10. EURÓPAI TALÁLKOZÓJA

2011. május 13–14.

Brüsszel, Egmont Palace

Az Európai Unió Tanácsának Magyar Elnöksége keretében
Az Európai Bizottság támogatásával
Az Európai Szegénységellenes Hálózat (EAPN) közreműködésével
Helyszín: Brüsszel, Egmont Palace; Házigazda: a belga kormány

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Koordinátor : Micheline GERONDAL

Zárójelentés : Pauline GEOGHEGAN

Fényképek : Raymond DAKOUA

Borító: az Egyesült Királyság delegációjának kreatív prezentációja,
készítette: Migration Voice and ATD Fourth World

ISBN 978-2-930252-60-5

Tartalomjegyzék

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS	3
HOZ-E VÁLTOZÁST AZ EURÓPA 2020 STRATÉGIA?	5
A 10. EURÓPAI TALÁLKOZÓ ÁLTAL A FOGLALKOZTATÁSI, SZOCIÁLPOLITIKAI, EGÉSZSÉG-ÜGYI ÉS FOGYASZTÓVÉDELMI TANÁCSNAK CÍMZETT LEGFONTOSABB ÜZENETEK	6
BEVEZETŐ GONDOLATOK: A PLENÁRIS ÜLÉS MEGNYITÁSA	7
MIÉRT VAGYUNK ISMÉT ITT? A SZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK EURÓPAI TALÁLKOZÓINAK UTÓÉLETE	11
A MI VALÓSÁGUNK: MUNKALEHETŐSÉGEK, FOGLALKOZTATÁS ÉS MUNKAHELYEK EURÓPÁBAN	15
MUNKA, FOGLALKOZTATÁS, MUNKAHELYEK: A MŰHELYMEGBESZÉLÉSEK ÜZENETEI ÉS JAVASLATAI	19
MINŐSÉGI MUNKAHELY, TISZTESSÉGES BÉR, SZOCIÁLIS JOGOK	20
OKTATÁS, KÉPZÉS, TANULÁS	23
FOGLALKOZTATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK: ELHIBÁZOTT LEHETŐSÉG?	24
DISZKRIMINÁCIÓ: KOMOLY AKADÁLY A FOGLAKOZTATÁSBAN	25
A CSALÁDI ÉLET ÉS A MUNKAHELY ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE, (SZOCIÁLIS) GONDOZÓK, ÖNKÉNTESSEG ..	28
A MÉLTÓSÁGHOZ VALÓ JOG	30
A VÁLSÁG	31
RÉSZVÉTEL	32
„A PROBLÉMA A MEGVALÓSÍTÁS...” A MŰHELYMEGBESZÉLÉSEKEN RÉSZT VEVŐ VENDÉGEK VISSZAJELZÉSEI. ÖSSZEFOGLALTA: JULIEN VAN GEERTSOM, A BELGA SZÖVETSÉGI SZOCIÁLIS INTEGRÁCIÓS SZOLGÁLAT ELNÖKE	33
„A SZEGÉNYSÉG KIÁLTÁSA EGYRE HANGOSABB”: A KÜLDÖTTEK REAKCIÓI	34
AZ INTÉZMÉNYEK ÉS A SZOCIÁLIS PARTNEREK KÜZDELME A TISZTESSÉGES MUNKAHELYEKÉRT: A BIZOTTSÁG ÁLLÁSPONTJA	35
„CSAK MI LÁTJUK BELÜLRŐL A HELYZETÜNKET”: A KÜLDÖTTEK VÁLASZA A BIZOTTSÁGNAK	37
„HALLATNIUK KELL A HANGJUKAT!”: ZÁRSZÓ	38
1. SZÁMÚ MELLÉKLET: EURÓPAI BIZOTTSÁG, FOGLALKOZTATÁSI FŐIGAZGATÓSÁG, VÁLASZ A SZEGÉNYSÉGBEN ÉS TÁRSADALMI KIREKESZTETTSÉGBEN ÉLŐK ÉVES EURÓPAI TALÁLKOZÓJÁN MEGFOGALMAZOTT KÖVETELÉSEKRE ÉS ÜZENETEKRE	39
2. SZÁMÚ MELLÉKLET: AZ EAPN VÁLASZA A SZEGÉNYSÉGBEN ÉS TÁRSADALMI KIREKESZTETTSÉGBEN ÉLŐK EURÓPAI TALÁLKOZÓIN MEGFOGALMAZOTT KÖVETELÉSEKRE ÉS ÜZENETEKRE	41
3. SZÁMÚ MELLÉKLET: A SZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK 10. EURÓPAI TALÁLKOZÓJÁNAK KÜLDÖTTEI ÉS VENDÉGEI	44

„Foglalkoztatás, munkavállalás és munkahelyek: a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők valósága” volt a témája a 2011. május 13-14 Brüsszelben megrendezett Szegénységben élők 10. európai találkozójának. A találkozó az Európai Unió Tanácsának Magyar Elnöksége szervezésében, az Európai Bizottság és az Európai Szegénységellenes Hálózat (EAPN) támogatásával valósult meg a brüsszeli Egmont Palacében, az esemény házigazdája a belga kormány volt. Az elmúlt kilenc évhez hasonlóan a 26 országból érkező delegációk most is olyan küldöttekből álltak, akik maguk is megtapasztalták a szegénységet és a társadalmi kirekesztettséget. A rendezvényen vendégként vettek részt az európai intézmények (a Bizottság, a Parlament, valamint a soros magyar és a soron következő lengyel és dán elnökségek) döntéshozói, nemzeti és nemzetközi szervezetek, a szociális partnerek (az Európai Szakszervezetek Szövetsége és a Business Europe), továbbá egyetemi oktatók és más civil szervezetek.

Az egyre mélyülő válság hatására, amelynek következtében csökken a munkahelyek száma, nehezebb hozzájutni a szociális juttatásokhoz és tovább romlik a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők életminősége, sok résztvevőben központi kérdésként fogalmazódott meg, hogy vajon az újonnan bevezetett eszközök, így főként az Európa 2020 Stratégia, valóban hoz-e majd változást az érintett társadalmi csoportok életében.

A szegénységben élők lehetőséget kaptak arra, hogy beszámoljanak a foglalkoztatás, munkavállalás és munkahelyek terén tapasztalt nehézségekről és javaslatokat fogalmazzanak meg ezekkel kapcsolatban. A beszámolóban főként azt sérelmezték, hogy az utóbbi időben európai (és gyakran nemzeti) szinten is elért előrelépések ellenére sok esetben egyáltalán nem következett be a gyakorlati megvalósítás. A világválság hatásaival szembesülve nem várhatnak tovább: „a szegénységben élők vállát súlyosabban nyomja a válság, mint a bankokét”.

A hallgatóságként jelenlevő és a küldöttek felvetéseire reflektáló vendégek valamennyien megerősítették a szegénységben élők meghallgatásának fontosságát az európai szintű döntéshozatal során.

E jelentés célja, hogy bemutassa azokat a vitákat és javaslatokat, amelyeket a delegációk és a vendégek a találkozón megfogalmaztak: az első rész a korábbi szegénységben élők európai találkozóinak eredményeiről és utóéletéről szól; a második az egyes nemzeti küldöttek által bemutatott, a foglalkoztatás, munkavállalás és munkahelyek terén szerzett személyes tapasztalataikról szóló kreatív prezentációkat vonultatja fel; míg az utolsó rész a delegációk vitáit és a döntéshozóknak címzett azon javaslatokat tartalmazza, amelyeket a foglalkoztatás, munkavállalás és munkahelyek terén szerzett tapasztalataik és e témában a vendégekkel hat szekcióban folytatott műhelymunka alapján fogalmaztak meg.

A jelentés függelékében található az Európai Bizottság és az EAPN korábbi európai találkozókon felvetett igényeire és üzeneteikre adott válasza, valamint a találkozón részt vevő küldöttek listája.

A 10. európai találkozó által a Foglalkoztatási, Szociálpolitikai, Egészség-ügyi és Fogyasztóvédelmi Tanácsnak címzett legfontosabb üzenetek

A küldöttek egyértelműen megfogalmazták: Európának küzdenie kell a munkanélküliség és a szegénység ellen... „Nem ismétélgethetjük mindig ugyanazokat az érveket”. Európának vállalnia kell a felelősséget és fel kell ismernie, hogy **a szegénységben élőket sújtja leginkább a válság**, továbbá arra hívták fel a politikai intézményeket, hogy a „válságra” ne csak a szegénység tüneteinek kezelésével, hanem **a kiváltó okok elleni fellépéssel** válaszoljanak.

- A megbeszéléseken főként **a minőségi foglalkoztatás, a tisztességes bér és a szociális jogok** kérdéseit tárgyalták. A rosszul fizetett állások és a juttatások elvesztése szegénységi csapdába juttatják a munkavállalókat; a tisztességes bér viszont lehetővé tenné a megélhetést a munkavállalók számára, és nem kényszerítené őket arra, hogy a létfenntartás érdekében második munkahelyen is munkát vállaljanak. Kiemelték a férfiak és nők közötti egyenlőség fontosságát is.

- A legfontosabb a munkanélküliekről alkotott negatív sztereotípiák lerombolása.

- A küldöttek nehezményezték **a megfizethető, jó minőségű gyermekellátás, a megfelelő képzési és oktatási támogatás, a megfelelő minimum jövedelem hiányát**, valamint azt, hogy sokaknak kell hosszú órákat dolgoznia alacsony fizetésért. Kiemelték a családi élet és a munka közötti felborult egyensúlyt, és hangsúlyozták annak fontosságát, hogy a gyermekeket és a fiatalokat meg kell védeni az elszegényedéstől. A munkanélküliség gyakran párosul egyéb körülményekkel is, mint például a lakhatási bizonytalanság.

- Még képzések és képesítések birtokában is azzal szembesülnek az emberek, hogy **nincs munkalehetőség** a számukra. A küldöttek kérték, hogy a társadalmi befogadás és a fenntartható fejlődés közötti erős kapcsolatokat fenntartható munkahelyekkel és új, „zöld” – például az energiaszegénység leküzdéséhez kapcsolódó – munkahelyekre történő befektetéssel erősítsék tovább.
- A résztvevők a különböző **munkavállalást akadályozó tényezőket** is megvitatták. A különösen kiszolgáltatott társadalmi csoportokhoz tartoznak a fogyatékkal élők, a bevándorlók, a hajléktalanok, a romák, a gyermeküket egyedül nevelő szülők és a diszkrimináció számos további áldozata. A rejtett szegénység kérdése és a szegénység változatos formái szintén napirendre kerültek.

- A szegénységben élők kifejtették, hogy **valódi lépésekre van szükség** a korábbi találkozókon tett **ígéretnek betartásához és megvalósításához**, ha a közjogi testületek nem akarják hitelüket veszteni. Fontos, hogy **az európai kezdeményezések valódi igazságot szolgáltatassanak**, ami csak nyomon

követéssel és értékeléssel biztosítható. Bár a Strukturális Alapok is hozzájárulhatnak a szegénység elleni küzdelemhez, új megközelítések alkalmazására és nyomon követésére van szükség.

Mivel 2011 az európai önkéntesség éve, kiemelték az **önkéntesség** értékét, és különösen hangsúlyos üzenetként fogalmazták meg, hogy a munkahelyeken a szakmai tapasztalat mellett az önkéntes munkák terén szerzett tapasztalatokat is vegyék figyelembe, utóbbiakat ugyanis nem ismerik el kellőképpen.

Öry Csaba EP képviselő és levezető elnök köszöntője

A témában lefolytatott számos európai parlamenti ülés résztvevőjeként Öry Csaba a konferenciát megnyitó beszédében hangsúlyozta a találkozó fontosságát és megerősítette: támogatja a nyitott koordinációs módszert a szegénység elleni küzdelem területén. A találkozó elnöki tisztségének ellátása nagy megtiszteltetés a soros magyar elnökség számára, hiszen a magyar elnökség központi témája a 2020-as stratégiai keretrendszer. A szegénység különösen súlyosan érinti a roma közösséget az Unióban. Az EU elismerte, hogy a szegénység európai szintű probléma, amely nagyfokú figyelmet követel, ezért is indította útnak az Európa 2020 Stratégiát, amely a tervek szerint „életteli és dinamikus” Európát fog létrehozni.

Az idősebb állampolgárok számának gyarapodásával összefüggésben Öry Csaba hangsúlyozta: sokáig és keményen kell küzdeni azért, hogy „az emberek munkát találjanak és ezáltal biztosítsák a saját jövőjüket.” A globalizáció fontossága mellett alapos gazdasági és politikai felülvizsgálatra van szükség ahhoz, hogy az intézkedések koordináltan menjenek végbe. A szegénységellenes stratégia a 2020-as stratégia központi eleme.

Ezzel a konferenciával is hozzájárulhatunk ahhoz, hogy a mindennapi problémákra kézzelfogható megoldásokat találjunk, és ötleteket, javaslatokat adjunk át a politikusoknak. A küldöttek közül sokan maguk is megélték a szegénységet, ezért mindinkább fontos, hogy munkánk eredményre vezessen.

Balog Zoltán, Magyarország társadalmi felzárkóztatásért felelős államtitkára

A szegénység sok dolgot jelenthet. Ha egy politikus választ akar adni arra a kérdésre, hogy „Mit jelent szegénynek lenni?”, fontos beszélnie olyan emberekkel, akik szegénységben élnek. A találkozó főszereplői szegénységben élő emberek, ami különösen fontos teszi, hogy a párbeszéd során megoldásokat találjunk. Meg kell hallanunk az emberek szavát, éppen ez adja ennek a párbeszédnek a lényegét. A politikai döntéshozatal legnagyobb gyengesége, hogy a politikusok anélkül vitatnak meg egy kérdést, hogy az érintetteket meghallgatnák.

Magyarország társadalmi felzárkóztatásért is felelős minisztériumának feladata, hogy fellépjen a szegénység és a társadalmi kirekesztés ellen, programokkal tegyen a gyermekszegénység ellen és elősegítse a romák befo-

gadó életkörülményeinek kialakítását. A minisztérium meggyőződése, hogy a szegénységből kivezető út a munkán, a munkavállaláson keresztül vezet. Magyarország számára ez „érzékeny” kérdés. A munkanélküliség ugyanis problémákat okoz a társadalomban: az országban élő 700.000 fős roma lakosság több mint 75%-a nem jut munkához. Emellett, Magyarországon a gyermekek 16%-a él alacsony munkaintenzitású háztartásokban. A cél 400.000 fő munkához segítése a szociális segélyektől való függés helyett, munkahelyek teremtésével és a munkavállalásra való felkészültség növelésével.

A munkaügyi programok nem elegendők a hosszabb ideje munkanélküliek számára; rá kell ébreszteni a szegénységben élőket a helyzetükre, aminek eredményeként „motiváltabbak lesznek a munkahelykeresésben”. Valamennyi szociális programot össze kell hangolni; a Nyitott Koordinációs Módszer elismert metódus és pozitív irányultságával eddig is lényeges hatást gyakorolt a szociálpolitikákra.

„Figyelnünk kell az emberekre!”

Nemrég Balog Zoltán találkozott 45 olyan személlyel, akik „tapasztalati szakértővé” váltak. Az Európa 2020 Stratégiának nem csupán gazdasági célokra kell koncentrálnia, hanem az emberek társadalmi felzárkózására is... „Társadalmunk nem foroghat pusztán a foglalkoztatás kérdése körül – a társadalmak célja a társadalmi befogadás kell, hogy legyen!” A szegénység kényszerű velejárója lehet az önbecsülés elvesztése, ezért továbbra is érzékenynek kell maradnunk a demokráciára/szolidaritásra, amelyet Európa-szerte a társadalmi befogadáson keresztül kell fejleszteni.

„A magyar politikai elit változáson megy keresztül: képviselői közül többen szegényebb életkörülmények közül érkeznek... emlékeznünk kell arra, hogy ami egykor az ő életük része volt, az ma továbbra is sokak életének a része.”

Andor László, foglalkoztatásért, szociális ügyekért és társadalmi összetartozásért felelős európai uniós biztos

A biztos megerősítette a szegénységben élők éves találkozóinak fontosságát, mivel azok minden évben segítenek a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem kérdését mind uniós, mind tagállami szinten politikai napirenden tartani, és jól mutatják, hogy a társadalmi felzárkóztatás előmozdítására irányuló szakpolitikák csak akkor lehetnek sikeresek, ha a szegénységben élők is részt vehetnek a politikaalkotási folyamatban. A szegénységben élők száma nem csökkent az utóbbi

években, sőt a gazdasági és pénzügyi válság hatására az elszegényedéssel fenyegetettek száma jóval 80 millió fölé emelkedett. Kulcsfontosságú kérdés, hogy milyen módon lehetne a szigorú költségvetési megszorítások idején megakadályozni a szociális védelem visszafejlődését és a szegénység növekedését. Az EU okos, fenntartható és befogadó növekedését szolgáló Európa 2020 Stratégiával azonban most először a szegénység elleni küzdelem az uniós napirend központi témájává vált.

Először is, a tagállamok elfogadták azt az **európai szintű célkitűzést**, hogy 2020-ig legalább **20 millió embert kell kiemelni a szegénységből**. A múlt hónapban a legtöbb tagállam be is mutatta saját nemzeti célkitűzéseit ennek elérésére. „Egyedül azonban nem sikerülhet. Szükségünk van az Önök tevékenységére e célok eléréséhez!”

Másodszor, 2010 decemberében elfogadták a **Szegénység és Társadalmi Kirekesztés Elleni Európai Platformot**, amelynek célja nem csupán a szegénység és társadalmi kirekesztés tüneteinek, hanem a kiváltó okoknak kezelése is. Ennek érdekében a Platform túlmutat azokon az elemeken, amelyek hagyományosan ezen intézkedések középpontjában álltak – így például a szociális védelmen és szolgáltatások nyújtásán –, és a szociális innováció támogatásával a társadalmi szükségletekre adható innovatívabb válaszokat is elősegíti. Ezen kívül az uniós források hatékonyabb felhasználása érdekében is konkrét módszereket fogalmaz meg.

Harmadszor, a Bizottság elfogadott egy szakpolitikai kezdeményezést, amely az Európa 2020 Stratégia megközelítését adaptálja a **romák** társadalmi-gazdasági helyzetére. A Bizottság áprilisban közleményben hangsúlyozta a helyzet tarthatatlanságát és uniós keretrendszerrel javasolt a nemzeti roma integrációs stratégiák számára. A Foglalkoztatási, Szociálpolitikai, Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi (EPSCO) Tanács első, teljes egészében a romák helyzetével foglalkozó ülése fogja meghatározni az új uniós keretstratégia megvalósításának következő lépéseit.

A szegénységben élők idei európai találkozájának központi témája a **foglalkoztatás, munkavállalás és munkahely** kérdése. A szegénység csökkentése mellett az Európa 2020 Stratégia ambiciózus célkitűzései közé tartozik a nők és férfiak 75%-os foglalkoztatási szintjének elérése 2020-ra, ami a mostani válság hatásainak ismeretében rendkívül nagy kihívás. Jelenleg mintegy 23 millió álláskeresőt regisztráltak Európa-szerte, ami a válság előtti időszakhoz képest 7 milliós növekedést jelent, továbbá a fiatal álláskeresők száma 1,3 millióval gyarapodott, köztük olyan pályakezdőkkel, akiknek sosem volt lehetősége munkatapasztalatot szerez-

ni. A cél, hogy biztosítsuk minden európai számára a munkavállaláshoz szükséges képesítést és a megfelelő szakismeretet.

A munkahely önmagában azonban nem minden esetben jelent megoldást a szegénységre és a létbizonytalanságra: még ma is 8% a **szegénységgel fenyegetett munkavállalók** aránya. A munkahelyvédelmi jogszabályokat a foglalkoztatás növekedése és a munkahelyminőség közötti finom egyensúly biztosítására, valamint a munkaerő-piaci szegmentáció csökkentése érdekében még tovább kell alakítani.

A **munkaerőpiactól legtávolabb lévők aktív bevonása** az EU és a tagállamok fontos közös prioritása. Rendkívül fontos, hogy a munkaerőpiactól legtávolabb került emberek munkába állásuk után is részesüljenek kiemelt szociális támogatásokból, így megakadályozható, hogy a munkanélküliség és az alacsony minőségű munkahelyek közötti oda-vissza ingázás csapdájába essenek. Ennek ellenére néhány tagállamban a szegénységben lévők jelentős része nem fér hozzá a szociális ellátásokhoz, vagy nem él ezzel a joggal.

Mivel a 27 tagállam közül 20-ban magas a gyermekszegénység, az Európa 2020 Stratégia keretében néhány tagállam a nemzeti reformprogramjának prioritásként határozta meg a gyermekszegénység elleni küzdelmet. 2012-re várható a gyermekszegénységről szóló Ajánlás.

Az Európa 2020 Stratégia egy olyan új kormányzási struktúrát terjesztett elő, amely előnyben részesíti a **partnerségi megközelítést**, különösképpen az érintettek értékelési munkálatokba történő bevonásának ösztönzésével. Ennek részeként a Bizottság arra hívta fel a tagállamokat, hogy az adott tagállam országgyűlése hozzon létre valódi partnerségeket az érintettekkel, így a szociális partnerekkel, a civil szféra szereplőivel és a szegénységben élőkkel, a nemzeti reformprogramok tervezésének és végrehajtásának támogatására.

Andor László uniós biztos összegzeként elmondta: számít a küldöttek további támogatására és segítségére abban, hogy az Európaiak életében valódi változás következhesen be.

Poul Skytte CHRISTOFFERSEN, Dánia nagykövete, az Európai Unió Tanácsa 2012. évi dán elnökségének képviselőjében, a dán szociális ügyi miniszter helyett, aki nem tudott személyesen megjelenni

Poul Skytte Christoffersen megerősítette, hogy a találkozó célja azoknak a meghallgatása, akik maguk is megtapasztalták a szegénységet és társadalmi kirekesztettséget. A szegénységről és társadalmi kirekesztésről szóló első kerekasztal-konferencia 2002-ben, Dánia legutóbbi soros elnöksége idején kerül megszervezésre Aarhusban, és azóta is minden ősszel megrendezik. Annak érdekében azonban, hogy hangsúlyozzuk a problémákat első kézből ismerők bevonásának fontosságát, minden tavasszal külön konferenciát tartunk a szegénységben élők meghallgatására, ilyen ez a mai találkozó is.

Az első kerekasztal-konferencián a dán miniszter kijelentette: „mindenekelőtt az a fontos, hogy valamennyien vegyünk részt a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelemben. Minden szereplőt be kell vonnunk – nemzeti, regionális és helyi szinten egyaránt. Ezen kívül az önkéntesek is nagyon fontos szerepet töltenek be. Mindig a közös erőfeszítésből származik a legjobb eredmény. Ezért kell partnerségeket létrehozunk. Az erősebb személyeket kell a kezdeményezés élére állítani, mivel ők segíthetnek a kevesebb forrással rendelkezőknek. Mindannyiunk közös felelőssége ez. Nyitottnak kell lennünk, és ami a legfontosabb: *minden érintettet be kell vonnunk.*”

Ezek a gondolatok ma is érvényesek és fontos szerepet kaptak az Európa 2020 Stratégiában annak felismerése mellett, hogy a gazdasági növekedés nem létezhet társadalmi befogadás nélkül. A társadalmi befogadás központi napirendi téma lesz a következő években, a társadalmi befogadást célzó együttműködést pedig már meg is erősítették.

A szegénységnek sok oldala van: nem csak a pénzről szól, hanem a foglalkoztatásról, egészségügyről és

társadalmi erőforrásokról. Éppen ezért fontos, hogy egy **integrált, holisztikus és megelőző megközelítést** alkalmazzunk, amin alapjában véve a háttérben meghúzódó problémák megvizsgálását és új, innovatív megoldások feltárását kell érteni.

Ezt egy kormány vagy politikus sem képes egyedül végrehajtani, a civil szervezetek és az állampolgárok erőfeszítésére is szükség van hozzá. Ezért hangsúlyos Dániában az önkéntes társadalmi munka elősegítése, és ezért hozták létre a Nemzeti Civil Társadalom Stratégiát is. Dániában az önkéntes szektort azért kezelik kiemelt prioritásként, mert felismerték, hogy az önkéntesség új lehetőségeket rejt magában: az állampolgárokkal fenntartott személyes, bizalmon alapuló kapcsolatokat, illetve az új ötletek például rendszerint a civil szervezetektől származnak. Ezért bízunk abban, hogy a 2011,

az Önkéntesség Európai Éve új lendületet ad az innovatív ötleteknek, hiszen új megoldásokra van szükség. Várakozással tölti el Dániát, hogy jövő tavasszal, soros uniós elnöksége idején, házigazdaként rendezheti majd meg a szegénységben élők következő találkozóját.

Leif JENSEN, Dánia, a Szegénységben és társadalmi kirekesztésben élők 9. európai találkozója küldöttei-képviselőjében

Leif Jensen azt a kérdést tette fel, milyen hozadéka lehet egy ilyen konferenciának. Itt olyan emberek gyűlnek össze,

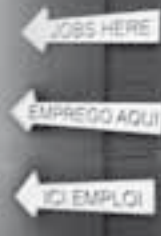
akik különböző háttérrel rendelkeznek ugyan, mégis ugyanazokkal a problémákkal szembesülnek, amelyek ma a vitánk tárgyát képezik: hogyan lehetne elkerülni a kiszolgáltatott emberek megbélyegzését, és átfogó megoldást felkutatni a szegénység különböző formáira. Az előadót rendkívül kellemes meglepetésként érte, hogy a találkozók nem a szegénységi fokokat próbálják rangsorolni, nem azt kérdezik, hogy „Ki a szegényebb?” vagy „Kinek a legnehezebb a sorsa?”, hanem arra próbál választ találni, milyen átfogó megoldások léteznek az európai szegénység problémájára. Kétségtelen, hogy a szegénységet országonként eltérő módon fejezik ki és élik meg. Általánosságban azonban elmondható:

megengedhetetlen, hogy egyes állampolgárok csak azért ne vehessenek részt a számukra otthont adó társadalom életében, mert nincsenek meg hozzá az anyagi lehetőségeik.

A 9. találkozó egyértelművé tette, hogy különböző és összetett problémákkal állunk szemben. Valamennyi országra jellemző azonban, hogy hiányoznak az alacsony jövedelmű emberek számára megfizethető lakóhelyek, kevés a tisztességesen megfizetett munkahely, kevés jogot biztosítanak a fogyatékkal élő emberek számára és kevés lehetőség nyílik a munkaerőpiacon arra, hogy a munkaképes emberek munkát találjanak. Legutóbb azt kérdeztük, hogy „ugye ez nem csak játék?“, „itt tényleg meghallgatnak minket?“, „tényleg figyelnek ránk?“ Akkor javaslatokkal álltunk elő és meghallgatták a küldöttek kívánságait. Lehet, hogy ezek nem váltak végül valóra, de a megfogalmazott érvek kicsiny magvai reményeink szerint jó táptalajra találtak a döntéshozók fejében: reményeink szerint ezek a kicsiny magvak nagy és konkrét kezdeményezésekké fognak érni a jövőben – *ha megvan hozzá az akarat*. Emlékezzünk, a pénz nem minden... „De nagyon jó, ha van.“

A találkozó arra is lehetőséget nyújt, hogy megemlékezzünk azokról, akik már nincsenek közöttünk – vagy azért, mert elvesztettük velük a kapcsolatot, vagy azért, mert már nem élnek: Marc Jacques Franciaországból, Ole Rudolf és Steen Viggo Jensen Dániából, Dan Nilson Svédországból, Lajtos Sándor Magyarországról, Dian Said Máltáról és Fiorella Inbimbo Olaszországból.

Miért vagyunk ismét itt? A szegénységben élők európai találkozójának utóélete

Fintan FARRELL, igazgató, EAPN

Az európai találkozók utókövetése során a delegációk által feltett kérdések alapján az alábbi öt fontos üzenet fogalmazódott meg:

- A valóságot, amellyel az emberek a gyakorlatban szembesülnek, a **válság és a megszorító intézkedések** képezik. A valóság az, hogy „a szegénységben élőknek kell megfizetniük a válság árát”. Úgy tűnik, mintha a válságot nem is a gátlástalan spekulációk, hanem a jó öreg szociális védelmi rendszerek okozták volna. Ennek ismeretében nehéz komolyan venni az Európa 2020 Stratégiában a szegénység csökkentése vonatkozásában meghatározott célkitűzéseket és szociális elemeket. A küldöttek bizonyítékot várnak arra, hogy a szegénységcsökkentési célkitűzés komoly szándékkal párosul az EU vezetői részéről.
- Az emberek hallottak a **Szegénységellenes Platformról**, de egyáltalán nem világos előttük, hogyan vehetnének részt benne nemzeti és helyi szinten. Lesz-e kapcsolat a Platformon elfogadni tervezett Szegénységellenes Konvent és a szegénységben élők éves európai találkozója közt?
- A korábbi találkozókön hangsúlyos téma volt a **hajléktalanság és a gyermekszegénység** kérdése. A gazdag családokban kevés a szegény gyermek..., tehát foglalkoznunk kell ezekkel a kérdésekkel. Hogyan lehetne biztosítani, hogy a hajléktalanság kezelése is része legyen a szegénység kezelésére irányuló integrált megközelítésnek? Nyújtanak-e megoldást a stratégiák a romák és más vándorló népek számára? Tényleg hoz majd változást a gyermekszegénységről szóló Ajánlás?
- Történt-e előrelépés a **megfelelő minimum jövedelem** ügyében? Hozott-e gyakorlati változást az Aktív Befogadás Ajánlás? Lett-e valamilyen konkrét eredménye az energiaszegénységre való hivatkozásnak az Energiacsomag részét képező nemzeti energiatervekkel kapcsolatban?
- Egyre több ember viseli a **diszkrimináció és a szegénység** közti kapcsolat szegyenbélyegét. Hogyan lehetne ezt leküzdeni és munkalehetőséget biztosítani? A gyermeküket egyedül nevelő szülőket pedig nem szabad lehetetlen döntések elé állítani.

A küldöttek nézetei

A német delegáció számára a a szegénységben élők találkozója alapvető fontossággal bír, jöhet „minden alkalommal a nulláról indulunk”. „Semmi sem valósul meg” (...), a megfogalmazott válaszok nem kézzel foghatók, ráadásul minden évben pénzügyi gondokkal küzdünk a találkozó szervezése során (...). „Világos eredményeket szeretnénk elérni. Cselekvésre van szükségünk!”

Az osztrák delegáció javaslata szerint ennek elérésére szervezettebb munkára lenne szükség a találkozók között, és tájékoztatni kellene egymást arról, mi folyik az Unióban. Koordinációra van szükség – az egyes országokon belül és európai szinten egyaránt. „Olyan feltételeket kell teremtenünk, amelyek elősegítik az alapvető jogok tiszteletben tartását.”

A belga és olasz küldöttség arra volt kíváncsi, hogyan kapcsolódik a szegénységben élők éves találkozója és a tervezett Szegénységellenes Platform éves Konventje. Mi a Bizottság terve a tagállamok által kidolgozott nemzeti reformprogramokkal? Olaszországban, ahol nincs rögzített minimum jövedelem, mindösszesen 22 sor szerepel a szegénységről a nemzeti reformprogramban. A szegények számának csökkentésére irányuló célokat csak a gazdaság fellendülése esetén lehet elérni. Mit lehet tenni a hiányzó partnerségek létrehozása és a hiányzó minimum jövedelem megállapítása érdekében? „A nemzeti reformprogram nem segít e célok elérésében. A diszkrimináció problémáját is kezelünk kell.” (Olaszország)

A német delegáció egy nyilatkozatot nyújtott be, amellyel kapcsolatban a többi küldött támogatását kérte:

„Annak tudatában, hogy bennünket, Európa „szegényeit” szegénységben tartanak (és mintegy 100 millió szegény sorban élőt képviselünk), valamint hogy szegénységünk hátterében igazságtalan gazdasági és társadalmi rendszerek állnak, felszólítjuk a politikai intézményeket, hogy a szegénység tüneteinek kezelése helyett, lépjenek fel végre annak kiváltó okaival szemben. Amit akarunk: rosszul fizetett munkák helyett rendszeres munkalehetőségeket; ha valamilyen okból (pl. betegség, idős kor, hajléktalanság, kiszolgáltatottság stb.) munkanélküliekké vagy munkaképtelenekké válnunk, biztosítsanak számunkra kielégítő életfeltételeket; és végül töröljék el azt a gazdasági rendszert, amely a gazdagokat még gazdagabbá, a szegényeket még szegényebbé teszi. Mi, az európai szegénységben élők képviselői tiszteletteljes együttérzésünkről biztosítjuk a világ szegényeit, és arra bátorítjuk őket, hogy közös erővel küzdjenek a gazdagok ellen. Legyen igazságosabb a javak elosztása a társadalomban.”

A tizedik találkozó témájára térve a küldöttek aggodalmukat fejezték ki az idősök és fiatalok elhelyezkedési nehézségeit illetően. „*A fiatalok és konkrétan a roma fiatalok foglalkoztatásával kapcsolatban kérdezzük: milyen tervek vannak a következő 50 évre vonatkozóan? Hol tartunk majd 10 év múlva? A már nyugdíjba vonult emberek a fiatalok munkáját fogják végezni?*” A küldöttek hangsúlyozták továbbá, hogy a szegénységben élő szülőknél különösen nehéz megtartani az állásukat. A „nem látható” munkát, mint például a gyereknevelést, nem szokás „valódi” munkának tekinteni, ezért növekszik a szegénységben élő nők száma; fiatalok nélkül munkahelyek sem jönnek létre; az Európai Parlament egyik friss dokumentuma hangsúlyozza: „*a fiatalokba történő befektetés nem jelenti a szegénység megszüntetését (...) ez a befektetés ránk, valamennyiünkre irányul.*” A munkáltatók alacsony fizetésért vesznek fel új munkaerőt: „*biztosítanunk kell, hogy a munkáltatók nem élnek vissza a válsággal*” (Spanyolország).

A találkozó panelbeszélgetéseinek vendégei a korábbi találkozók utóéletéről

Jean LAMBERT (Egyesült Királyság), európai parlamenti képviselő

Az Európai Parlament már dolgozik a **Szegénységellenes Platformra** adandó válaszában. Azok megnyugtatóra, akik úgy látják, „*visszafelé haladnak a dolgok*”: a szegénység elleni küzdelem már az Európa 2020 Stratégiájába is bekerült – most azon kell gondolkodnunk, hogyan élünk ezzel a lehetőséggel. Jean Lambert arra ösztönözte a civil szervezeteket, működjenek együtt más csoportokkal helyi és nemzeti szinten, hiszen az egyes szakpolitikák (pl. lakásügy, juttatások) nemzeti szinten jelennek meg, tehát az ehhez hasonló találkozókat is nemzeti szinten kellene megszervezni.

Bár az EAPN és az európai parlamenti képviselők azon fáradoznak, hogy egy **minimum jövedelemről szóló irányelvet** terjesszenek elő, sokakat még mindig nem sikerült meggyőzni. Ez egyfajta szociális „stabilizátorként” működne válság idején, és azokat is segítené, akik a minimum jövedelem rögzítéséért kardoskodnak. Szükség van továbbá az „élhető” fizetésre is, például a londoni minta alapján, ahol a „London Város Lakóinak Élhető Fizetésért Kampánya” gyakorol nyomást a munkáltatókra, hogy „élhető” fizetéseket adjanak alkalmazottaiknak. A Bizottság már javaslatot terjesztett elő, hogy az Európai Parlament foglalkozzon az **Aktív Befogadás** ajánlás értékelésével.

Ha komolyan veszik az Aktív Befogadás Ajánlás nyomon követését, az nagyban hozzájárulna azoknak az elvárásoknak a kielégítéséhez, amelyek e találkozók valódi nyomon követését sürgetik.

Általánosabban véve elmondható, hogy új módszerekre van szükségünk társadalmaink előrehaladásának a mérésére. A GDP-n túl mutató mérőeszközökről szóló vita rendkívül fontos. Például a Bhutánban használt „bruttó nemzeti boldogság index” egy sokkal holisztikusabb megközelítést jelez, és talán inspirációként is szolgál.

A diszkriminációval kapcsolatban sokakat megrémít a „félkatonai műveletek” alkalmazása (...), együttérzőbb megközelítésre van szükségünk. A Parlament továbbra is dolgozik az anti-diszkriminációs jogi szabályozás végrehajtásán, amely az esélyegyenlőség biztosítását, egy egyenlőbb társadalom létrehozását segíti elő. Bevándorlásügyben az egyenlő jogok és bánásmód elvének érvényesüléséért kell küzdenünk. Végül pedig a segélyekből élőkkel szemben növekvő diszkriminációról szólva Jean Lambert elmondta: egy közelmúltbeli londoni tüntetésen a transzparensen a következő mondatot lehetett olvasni: „*idáig 'szegény elesettek' voltunk, most 'TB-szipolyozók' lettünk.*”

Philippe COURARD, Belgium társadalmi integrációért és szegénység elleni küzdelemért felelős államtitkára (EU elnökség 2010)

A belga elnökség szociális szempontból három olyan területre koncentrált, amelyek a szegénységben élők európai találkozójának korábbi alkalmain megfogalmazott ajánlásokban központi helyet kaptak: **megfelelő minimum jövedelem, gyermekszegénység és hajléktalanság**. A megfelelő **minimum jövedelemről** szóló irányelv ügyében nem sikerült előrelépést elérni, mivel egyes kormányok még nem voltak felkészülve arra, hogy figyelembe vegyék ezt a lehetőséget. Bár sikerült pozitív szakértői értékelést kapnunk, a valódi előrelépéshez még sok minden hiányzik. A Hajléktalannal Foglalkozó Szervezetek Európai Szövetségének (FEANTSA) támogatásával fontos konszenzus konferenciát tartottunk a hajléktalanság témakörében. A Szegénységellenes Platformban pedig kötelezettségvállalás született e találkozók eredményeinek nyomon követésére. A gyermekszegénység ügyében értük el a legjelentősebb előrehaladást, és kötelezettségvállalást kaptunk a gyermekszegénységről szóló európai ajánlás előmozdításáról.

A foglalkoztatásügy kérdésében Philippe Courard szerint realistának kell lennünk és észre kell vennünk, hogy a közeljövőben nem tudunk teljes foglalkoztatást elérni. Ezért garantálnunk kell azokat a jóléti rendszereket, amelyek a munkahely nélkül maradók számára biztosítják a pénzügyi ellátást. Foglalkoztatásügyben a minőségi munkahelyek biztosítása a feladat. Ha előre akarunk lépni a szegénység elleni küzdelemben, vissza kell fordítanunk a „dolgozó szegénység” növekedésének tendenciáját. Alapvető fontosságú a minőségi munkahelyek biztosításának szabályozása.

A szegénységellenes küzdelem első lépéseként **megelőző intézkedéseket** kell tenni pl. lakás-, egészség-, oktatás- és képzésügyben, valamint a foglalkoztatástámogatás ügyében. A szegénység kialakulásának megelőzéséhez alapvetően fontosak mind a megfizethető és elérhető szolgáltatások, mind pedig a jól működő jóléti rendszerek. A jövőben, mint azt Andor László uniós biztos is hangsúlyozta, azt is biztosítanunk kell, hogy a **strukturális alapokból** a társadalmi befogadási céloknak is jusson támogatás.

Antonia CARPARELLI, megbízott igazgató, EU 2020: szociálpolitika Igazgatóság, az Európai Bizottság foglalkoztatásért, szociális ügyekért és társadalmi összefogásért felelős főigazgatósága

Antonia Carparelli emlékeztetett: a biztos a nyitó szekcióban tolmácsolta a Bizottság politikai válaszát. A szegénységben élőknek az új **Szegénységellenes Platform**ba történő bevonásával kapcsolatban elmondta, ez egy új program, új felépítéssel, kiegészítve az eddigi évek munkáját például a Nyitott Koordinációs Módszeren keresztül. Súlyt akarunk adni a már elért eredményeknek, így például az éves szegénység elleni és társadalmi kirekesztésről szóló kerekasztal-konferencia ezentúl Éves Konvent lesz. A cél, hogy kapcsolatot teremtsünk a Konvent és a partnerek jobb bevonása között. A szegénységben élők, a kerekasztal és az új Konvent között megmarad a kapcsolat.

„Az, hogy a szegénységben élők találkozója nem került megemlíítésre a Szegénységellenes Platformban, nem jelenti azt, hogy csökkent volna a szegénységben élők szerepe.”

Ami pedig az önkéntesség állami beavatkozást gyengítő hatását illeti: a Bizottság egyáltalán nem ezért hirdette meg a 2011-es Európai Évet. A Szegénységellenes Platform az általánosságban vett szociális gazdaság előmozdítását tűzte a zászlajára, hogy elősegítse annak

közbeszerzéseken és állami támogatásokon keresztül betöltött szerepét.

A szegénységben élők találkozója hozzájárul az európai szegénységről alkotott ismereteink bővítéséhez; más-különben nehéz lenne arcokkal társítani a szegénység fogalmát. Nem szabad alábecsülnünk a „néma Európa” meghallgatásának jelentőségét; egyes országokban a lakosság a rendszerből adódóan nem hallathatja hangját, és a szegénységnek új formái jelennek meg, méghozzá hatalmas méretekben. A szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők éves találkozója továbbra is gyorsíthatja, hogy a szegénységben élők találkozóinak nemzeti és helyi szinten is megjelenjenek.

A küldöttek 70%-a véli úgy, hogy csekély az éves találkozók politikai hatása. Ugyanakkor Robert Verrue, az Európai Bizottság volt főigazgatója számára a találkozó valódi „megvilágosodással” ért fel. Egyre több politikus és politikai döntéshozó vesz részt ezeken a találkozókön, ami kiemelt jelentőséggel bír.

Ludo HOREMANS, az EAPN elnöke

A válságra adott válasznak az összes szakpolitikát érintenie kell. Az EAPN által készített jelentés szerint a válság tanulságai még nem lettek kellőképpen összegezve. A fejlett szociális jóléti rendszerrel rendelkező országok jól ellen tudtak állni a válságnak, a kormányok ennek ellenére csökkentik a szociális juttatásokat. Közös európai stratégia kidolgozására van szükség, ugyanakkor a jelenlegi a gazdasági megközelítésre szűkül. A belga elnökség dolgozott a minimum jövedelem ügyén, de szembesülnie kellett a kormányok vonakodásával, fontos tehát elérnünk, hogy mindenki bekapcsolódjon a szegénységellenes küzdelemben. A minimum jövedelem ügyében segítség remélhető az Európai Szakszervezetek Szövetségétől (ETUC), a megfelelő minimálbér-rendszerek és a minimum jövedelmek közötti pozitív viszony érdekében pedig további egyeztetésekre van szükség a szociális partnerekkel.

Az EAPN szerint a szegények számának csökkentésére vonatkozó célkitűzések nem elég ambíciózusak, jobb lenne, ha a maximumok helyett a minimumokat határoznák meg, továbbá fontos lenne bevonni az egyes országok kormányait is. Ugyanakkor nem áll rendelkezésre elegendő keret a **nemzeti szegénységi tervek megvizsgálására**. Idén a nemzeti szintű aktív részvétel biztosítása érdekében a Nyitott Koordinációs Módszer újbóli megerősítésére törekszünk.

A **Szegénységellenes Platform** nem tartalmaz utalást a szegénységben élők találkozóira. Reményeink szerint a jövőben a szegénységben élők elegendő teret

kapnak majd az év hátralévő részében elsőként megrendezendő Éves Konvent részeként. Szeretnénk, ha a szegénységben élőket ténylegesen és nemzeti szinten is elismernék a Szegénységellenes Platform részeként.

Danielle DIERCKX, kutató, Antwerpeni Egyetem¹

Danielle Dierckx azt a kérdést tette fel, miért is vagyunk itt a tizedik alkalommal. A találkozóról készített tanulmányában az alábbi következtetésekre jutott: a találkozók

- felkészültebbé tették a döntéshozókat azáltal, hogy közvetlenül bemutatták a statisztikák mögött megbújó valóságot;
- rámutatnak, hogy a szegénységben élők aktív állampolgárok lehetnek;
- hozzájárulnak a napirend tematizálásához, mivel megkísérlik az üzenetet hangsúlyosan, a képviselt tagállamok sajtójának ingerküszöbét elérő módon megfogalmazni;
- szót emelnek a szegénység felszámolásának szükségessége mellett.

Általában elfogadott vélekedés, hogy a találkozóknak helye van a szélesebb értelemben vett uniós politikai döntéshozatalban. Hasznos lenne, ha sikerülne éves célokat megfogalmazni.

A találkozók további értéke, hogy a civil társadalom erősítése a szegénység elleni küzdelmet is elősegíti; a szegénységben élők találkozóinak nyomán új szervezetek és együttműködések formálódtak; hangsúlyozza az érintettek bevonásának szükségességét; végül a szegénységben élők úgy érezhetik, kevésbé elszigeteltek, erősebb felhatalmazással bírnak és felkarolják az ügyüket. Válság és megszorító intézkedések idején a találkozók, ha lehet, még fontosabbak annak érdekében, hogy a szegénység elleni küzdelem a politikai napirend hangsúlyos eleme maradjon.

1 A szegénységben élők európai találkozóiról készített hatástanulmány szerzője

A mi valóságunk: munkalehetőségek, foglalkoztatás és munkahelyek Európában

A találkozó előtt a nemzeti delegációkat arra kérték, készítsenek rövid prezentációt foglalkoztatással, munkavállalással, munkahelyekkel kapcsolatos tapasztalataikról, és mutassanak be néhány megoldást is; a résztvevők a plenáris ülés ideje alatt mutatták be a prezentációkat, amelyhez nagy adag kreativitást és változatos eszközöket alkalmaztak: szerepjátékot, pantomimjátékot, zenét, PowerPoint bemutatót és filmet is.

Egyesült Királyság: a „**Kimászni a szegénységből**” című **kígyók és létrák típusú táblajáték**² egyszerűen szemlélteti, milyen tapasztalatok segítenek kikecmeregni a szegénység gödréből vagy járulnak hozzá, hogy még mélyebbre süllyedjünk benne. A játék az akadályokra is utal, köztük számos szakpolitikára, a foglalkoztatási szektor szerkezetére, az oktatásra, a szociális juttatásokra, a munkavállalási támogatásra, de a családra, ismerősökre és a szélesebb közösség támogatására is.

Belgium: a prezentáció a **varázskalap** szimbóluma köré épült, amely segít szegénységben élőknek nehézségeik leküzdésében. „A szegénységben élőknek igazi varázslóknak kell lenniük... Gyakorlati megoldásokat kell hát nekik ajánlanunk.”

Bulgária: a prezentációként bemutatott „**gazdagok és szegények**” **kockajátékban** mindig a gazdagok nyernek!

Észtország: a prezentáció címe „**bepillantás az észti munkaügyi valóságba**” volt: a legtöbb észti valószínűleg úgy gondolja, hogy a kemény munkának boldog élet a gyümölcse, a bérek azonban olyan alacsonyak, hogy még az átlagfizetés mellett is elszegényedhetnek emberek. Észtországban a siker egyenlő a méltósággal: aki segítséget kér, igazi vesztesnek érezheti magát... Napjainkra azonban már a legtöbb embernek megélhetési gondjai vannak és inkább még betegen is bemennek dolgozni. Nagyobb tudatosság szükséges a jogok, lehetőségek és választások tekintetében.

Finnország: a bizonytalan foglalkoztatottságú emberek védelme érdekében **minimálbér-törvényre és alapjövedelemre van szükség**, képzésen vagy munkahely biztosításán keresztül; támogatni kell a társadalmi felelősséget vállaló cégeket és állami vállalatokat a munkaerő-felvételben, és a szakszervezeteknek is több lehetőséget kellene biztosítaniuk a több munkavállaló toborzására; a munkaviszonynak elég hosszúnak kell lennie ahhoz, hogy biztosítva legyen a bérhez kötött juttatások folyamatossága.

Franciaország: a „szendvicstábla” a **bizonytalanságot és a munkanélküliséget** szemléltette, egyben utalt az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára: megfelelő képzésre, egyszerűbb ügyintézésre, stabilitásra, életpályamodellre, egyenlő bánásmódra, az emberekről szóló projektek támogatására, a diszkrimináció elleni küzdelemre és a közigazgatási ügyintézés koordinálására van szükség.

Írország: a forgatókönyv azokat a nehézségeket ábrázolta, amelyekkel a szegénységben élők találkozhatnak az **alapvető szociális ellátás igénybe vételekor**: a szegénység/munkanélküliség okozta küzdelmeken felülkerekedő, önbizalmát összeszedő ember szembesül a bürokratikus eljárásokkal. A folyamat végére a segítséget kérő ember túlságosan megfáradt, erőtlen és motiválatlan lesz ahhoz, hogy válaszoljon a kérdésekre, így a bürokrata hivatalnokok nem foglalkoznak tovább vele.

² Ennek az illusztrációja található a borítón.

Olaszország: a szegénység felszámolása érdekében a következő kérdésekre kell felelni: hol van a házam, a munkahelyem, a ruháim, az enniválóm, a gyermekkorom, a szociális biztonságom és az esélyegyenlőségem? Mindenkinek joga van egy tisztességes otthonhoz, tisztességes álláshoz, joga van enni, ruházkodni, játszani, iskolába járni, joga van az egyenlő esélyekhez és a méltósághoz. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy meghallgassák. A szegénységet fel lehet számolni.

Németország: szerepjáték, amelyben egy gazdag nő alsóneműig vetkőzteti a szegényeket, majd bántalmazza őket...

Hollandia: az „egyszerű szakasz projekt”-et mutatta be: a „mielőtt-megtörtént-velem szakasz” („Miért nem találnak állást?”); a „végtelen-kezdetek szakasz” („túl öreg”, „kérelem elutasítva”, „túl drága”); az „érzelmi válság szakasz” (depresszió, reménytelenség, „nincs több kifogás”, „itt az ideje tanulni”). Néhány időtlen ötlet a „tanulási-hajlandóság szakaszból”: oktatás (a siker letéteményese), munkahely és visszailleszkedés.

Lengyelország: megoldások a munka terén tapasztalható nem megfelelő társadalmi befogadásra: biztosítani az érintettek meghallgatását, a személyre szabott jövedelmet; igénybe vétel társadalmi segítségnyújtásra

egyéni tapasztalat, érzékenység, kedvesség, innovatív készségek, hiteles elkötelezettség és az állampolgárbarát és hozzáférhető törvények tisztelete alapján; a munkavállalók jogainak tudatosítása, megerősíteni a kontrollt a munkáltatók felett a munkajogi visszaélések kiszűrésére; állami támogatás azoknak a cégeknek/munkáltatóknak, amelyek az újonnan felvett (fiatal) alkalmazottak munkahelyi képzésébe befektetnek és figyelni a támogatások felhasználását.

Portugália: a munkaerőpiacot szimbolizáló ajtó. A delegáció tagjai egyenként kopogtatnak az ajtón munkát keresve. Az ajtó rendre zárva marad. A „munkaadó” megvető arckifejezéssel minden munkakeresőt visszautasít. Sok esetben az elhelyezkedés elősegítését célzó állami programok csak rövid távú segítséget képesek nyújtani, amelyek a statisztikákon keresztül elfedik a valóságot, hiszen nem szolgálják a kedvezményezettek hatékony integrációját a hagyományos munkaerőpiacra. A rendelkezésre álló képzések sem megfelelőek, hiszen nincs valós igény mögöttük.

Szlovénia: ismét egy munkahelykereső forgatókönyv: egy munkáltató 60 év feletti álláskeresőt, egy frissdiplomás és egy letelepedési szándékkal munkát kereső, bevándorló kinézetű személyt felvételiztet, de mindhármut elutasítja (számítógépes tapasztalat hiányára hivatkozva, vagy arra, hogy a jelölt nem hajlandó antiszociális munkabeosztásban vagy feketén dolgozni). Végeredményben a munkáltató arra a döntésre jut, hogy vagy Kínába telepíti át a gyártósorát, vagy Kínából importál munkaerőt.

Svédország: az egészségügyi rendszer távol tartja az embereket az egészségügyi jóléttől. Bár az emberek beteg, munkaképesnek kezelik őket. Az emberek valódi biztonsági hálón és reáljövedelmen kívül helyezkednek el. Az egyéneknek az elvégzett munkáért kell fizetést felvennie és meg kell találnia az identitását a munkán keresztül, fenntartható jövedelemmel. Egy beteg ember számára megalázó, hogy a szociális jólét érdekében követelményeknek tegyen eleget.

Görögország: „3 város, 3 utca, 1 álom”: négy nő fényképeket készített saját életükről és a körülöttük élő emberekről, bemutatják mivel foglalkoznak, az állástalanságot és a szegénységet, mindezt három görög városban: Athénban, Thessalonikiben és Lerapetrában, három különböző város, három különböző utca, egy (és ugyanazon) igazság. Öt 8-18 éves gyermek rajzban mutatja be álmai munkahelyét.

Magyarország: felteszi a kérdést, **mi is az a munka**, és válaszában bemutatja milyen különböző válaszokat adnak a legkirekesztettebb társadalmi csoportok. Ezután a prezentáció különféle foglalkozásokat mutat be, azt, hogy hogyan vezet az iskolába járás végül képesítéshez, a színpalakat pedig a leginkább kirekesztett társadalmi csoportok életkörülményei adják. A legutolsó jelenet az álláskeresői szolgálat és segítségnyújtó csoport munkájának a célját ismerteti.

Litvánia: a foglalkoztatás, munkalehetőségek és munkahelyek valósága Litvániában. Az országban 14,4%-os a munkanélküliség, 2009-ben a szegénységgel veszélyeztetettek aránya 20,6%, a munkahellyel rendelkező szegények aránya 10,4%, míg utóbbi két arány az EU 27 tagállamának átlagában 16,3%, illetve 8,4%.

Norvégia: a munkavállalás akadályai: diákok, akik nem végezték el a középiskolát az előírt időben; 8000

fő 29 év alatti fiatal alkalmatlansági segélyen; fiatalok több évi munka- vagy iskolahagyással; nem nyugati bevándorlók, akiket alacsony társadalmi tőkékük (kapcsolati hálójuk/életkoruk) miatt nem fogad be a munkaerőpiac; hiányzó első fogak miatt az álláskeresői porondon kívülre szorult személyek; a hajléktalanok, akiknek azért nincs álláskeresői idejük, mert azzal vannak elfoglalva, hol aludjanak az éjjel; korlátozott munkalehetőségek a gyermeküket egyedül nevelő szülők számára, akik a házimunka miatt valamivel kevesebbet tudnak dolgozni.

Dánia: a foglalkoztatásügyet és a társadalmi marginalizációt övező **dilemmák:** a szociálpolitika szoros kapcsolatban van a foglalkoztatáspolitikával, „mindenkinek” dolgoznia kell. A munkaerőpiac ugyanakkor rendkívül „zárt”, és ha valaki nem tud teljes munkaidőt vállalni, nehezen talál állást. Előnyhöz csak akkor juthat valaki, ha elérhető a munkaerőpiac számára, rendszeres eljár a helyi munkaügyi központ által adott konzultációra, és rendszeresen részt vesz társadalmi munkákban. Ha valaki életkörülményei miatt ezeknek nem tud eleget tenni, akkor nem jut pénzhez... Kérdés, mi van a függőségtől vagy mentális betegségben szenvedőkkel. Elég stresszes a „rendszer” részének lenni, ha valaki kiszolgáltatott.

Málta: A szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők folyamatos nehézségekkel szembesülnek. A kulturális, jogi, egészségügyi és életkorhoz köthető problémák kiegészülve a munkaerőpiac hiányosságaival tovább súlyosbítják a szegénységet. Mindegy, milyen keményen próbálkoznak, ugyanezek a problémák tartják távol őket a valódi pénzügyi és szociális biztonságtól.

Szlovákia: példák a **munkahely melletti szegénységre:** Mirka, négy gyermek édesanyja, közülük az egyik fogyatékos... Ján, aki romák lakta kistélepülésen nőtt fel, most egy középiskola igazgatójaként tanít roma

gyermeket arra, hogyan kerülhetnek be a felsőoktatásba... Petra egy kis észak-szlovákiai faluból származó ápolónő, Stanislav pedig tizenegy gyermek édesapja, mozgássérült tudós. A küldötteket arra kérték, hogy helyezzenek egy fehér papírlapot a családok ablakába a következő felirattal: „Nem látható munkanap”.

Spanyolország: foglalkoztatás mint a társadalmi befogadás egyik tényezője... Mindenki hozzájárul munkájával az otthonául szolgáló társadalom szociális és gazdasági fejlődéséhez... Közös felelősségünk, hogy a foglalkoztatással is küzdjünk a társadalmi kirekesztés ellen. A munkahelynek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a munkavállaló hozzáférjen a kultúrához, sporthoz, legyen otthona, a többi állampolgárhoz hasonlóan egyenlő esélyekkel vehessen részt a társadalomban, ne legyen kitéve a piacnak és a bankoknak, jogaikkal élő emberek lehessenek, akik részt vesznek abban a társadalomban, amelyben élnek.

Cseh Köztársaság: „Három évszak” című pantomim zenei aláfestéssel: *születés* – teljes remény, ezzel szemben a valóság – a környezet elutasítása (Zene: B. Smetana, *Moldva*); *Ugrás függőségi rendszerek világába*, itt én vagyok a király, ott elvesztem (Zene: ABBA, Pink Floyd, *Money, Money*); végül a *katarzis* – az azonos társadalmi rangon élők támogatása (Zene: A. Dvořák: *Az eladott menyasszony*).

Ausztria: a dolgozó szegényeket kihasználó gazdagok még gazdagabbak lesznek. Az osztrák küldöttek a javak kiegyensúlyozott újraelosztását követelik, amely mindenki számára méltóságteljes életet biztosít.

Munka, foglalkoztatás, munkahelyek: a műhelymegbeszélések üzenetei és javaslatai

A találkozón hat szekcióra osztva folyt a műhelymunka, minden szekcióban hat-hat különböző ország küldöttei vettek részt, kiegészülve számos vendéggel is. A műhelymegbeszélések témája a foglalkoztatás, munka, munkahelyek kérdésköre volt. Az alábbiakban inkább téma, semmint szekció alapján próbáltuk meg a műhelymegbeszélések beszámolóit figyelembe véve összefoglalni a megfogalmazott üzeneteket és javaslatokat. A szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők beszámolóit csak néhányat tartalmaznak a küldöttek által megfogalmazott számos fajsúlyos üzenetből. Ahol lehetett, feltüntettük az üzenetet megfogalmazó delegáció országát.

Minőségi munkahely, tisztességes bér, szociális jogok

Minőségi munkahely

Egyetértés volt abban, hogy munkavégzés jellegétől függetlenül mindenkinek joga van a tisztességes munkahelyhez, valamint hogy európai szinten is felelősséget kell vállalni a tisztességes és fenntartható munkahelyekért való küzdelemben. A munkáltatók kihasználják az embereket – a telefonos marketinget végző társaságok például olyan szerződést kötnek, amely alapján a munkavállaló nem jogosult a társadalombiztosítás igénybe vételére. Nagyon gyakori az is, hogy nem teljesítik az ígéreteiket. Az idénymunkásokat gyakran 10 hónapra veszik fel, de a társadalombiztosítási járulékot csupán két hétig fizetik, tehát annak megakadályozásához, hogy a munkáltatók hasznot húzzanak a válságból, erősebb monitorozásra és ellenőrzésre van szükség, különösen azért, mert úgy tűnik, kihasználják az emberek kiszolgáltatottságát. Az egyik műhelymegbeszélésen megfogalmazódott, hogy számos tagállamban romlottak a munkakörülmények a rugalmas biztonság (ún. „flexicurity”) nem kielégítő megvalósítása miatt, amely munkavállalóknak nyújtott biztonság helyett sokkal inkább a munkáltatóknak ad rugalmasságot a szerződések felmondásához.

„Tisztességes emberek vagyunk, tisztességes bérért akarunk dolgozni – tisztességes életet akarunk!”

„Azt akarom, hogy megbecsüljenek mint embert, és ne zsákmányoljanak ki, ne használjanak ki, mint valami mobiltelefont, amit három évi használat után eldobnak” (Ausztria).

„Menekülttáborban dolgozom... Nagyon nehéz még a minimálbért is kiharcolni – a munkavállalók nem kapnak minimálbért, mert jogosulatlanul tartózkodnak az országban.” (Spanyolország).

„... a munkaadók nem tartják tiszteletben jogainkat, és nem tisztelnek bennünket sem. Elvárják, hogy minden olyan munkát elvállaljunk, ami még a saját vagy családunk szükségletét sem elégíti ki” (Lengyelország). Az ilyen helyzetben lévő munkavállaló fél és kényszerítve van, hogy elfogadja ezeket a feltételeket.

Az emberek törvényes munkaviszonyt akarnak, de „a munkáltatók inkább feketén foglalkoztatják őket, mert akkor nem kell biztosítást vagy adókat fizetni, viszont így a munkavállalóknak semmilyen biztosításuk vagy fedezetük nincs, ha valami baj történik” (Lengyelország). Ha az emberek találnak is állást, a fizetésük olyan alacsony, hogy segítséget kell kérniük vagy másodállást kell vállalniuk a túlélés érdekében. „Ha munkanélküli vagy, bármilyen felajánlott állást el kell fogadnod, különben nem kapsz többé szociális juttatást.” (Szlovénia)

Létezik munkavállalókat védő jogszabály, a probléma azonban az, hogy nem hajtják végre megfelelően. A küldöttek álláspontja szerint bár kívánatos, hogy mindenkinek legyen munkahelye, vannak, akiknek ez nem jelent megoldást: támogatni kell azokat, akik nem munkaképesek, például ha valaki csak 3, 7 vagy 10 órát képes dolgozni egy héten, akkor a számára is biztosítani kell a tisztességes keresetet, szükség esetén megfelelő bérkiegészítéssel.

Az észt delegáció aggodalmát fogalmazta meg, hogy *„ha az ember beteg, három nap után már nem jár neki semmilyen fizetés. Ezért az emberek még betegen is bemennek dolgozni.”* „Az emberek nincsenek tisztában a jogaikkal – a kormány erre azt mondja, minden információ fent van az interneten, de mi van az idősebbekkel?” Egy másik küldött a dániai hajléktalanok nehéz helyzetét ismertette: *„Mindig készen kell állni a közmunkavégzésre. Az értesítést levélben küldik ki, amit persze egy hajléktalan sosem kap meg.”*

„Munkanélküliként mindig rendelkezésre kell állnom a munkaerőpiac számára. De nem ülhetek a telefon mellett állásajánlatra várva – ami mellesleg sosem érkezik meg... Két-három év munkanélküliség után az ember más életmódra vált, a várakozás helyett belekezd valamibe, aminek következtében még kevésbé lesz elérhető. Ez stresszt és pszichoszomatikus megbetegedéseket eredményez.” (Hollandia)

A lengyel küldöttség javaslata szerint csökkenteni kellene a munkáltatók közterheit, így több alkalmazottat foglalkoztathatnak, ami plusz adóbevételt jelent az államnak. A német delegáció ezzel nem értett egyet. Szerintük a munkából származó bevételek jobb elosztására van szükség. Nem értettek egyet a bér után fizetendő közterhek csökkentésével, inkább a bérvédelem bevezetését és a havi fizetés mértékének rögzítését szorgalmazták... az újraelosztást felülről lefelé haladva kell elvégezni.

Méltóságot minden munkának

Több küldött is kiemelte: fontos lenne felismerni, hogy bármilyen munkát lehet méltósággal végezni. *„Szükség van doktorokra és ügyvédekre, de a társadalom nem működhet takarítók, gyármunkások és vízvezeték-szerelők (kék galléros munkavállalók) nélkül”,* de a legtöbb esetben ezeket a munkákat nem ismerik el. *„Az alacsony képesítést igénylő munkákat végzők depressziótól és pszichés megbetegedésektől szenvednek. A lakás, lakhatás, a magas bérleti díjak, illetve a nem megfelelő lakókörülmények terén jelentkező problémák az élet minden területére kihatnak”* (Írország). Szolidáris gazdaságra van szükség,

nem profitálapú gazdaságra, amely csak (ki)használja az embereket; az embereket kell a gazdaság közép-pontjába helyezni, nem a profitot. Hiába fektet az állam komoly pénzeket a gazdaság élénkítésébe, ha magának az államnak is pénzügyi gondjai vannak és a szociális kiadásokon próbál spórolni. Ismét felhívták a figyelmet arra, hogy a munkáltatói járulékok csökkentése a szociális védelmi rendszert fenntartó bevételeket csökkenti.

Új munkahelyek

A szociális, kulturális, egészségügyi ellátási és oktatási szektorban van lehetőség új munkahelyek létrehozására, de attól lehet tartani, hogy a munkahelyek eltűnnek és inkább önkéntesekkel fogják elvégeztetni ezeket a munkákat. A jól fizető munkahelyek azért is fontosak, hogy utat nyissanak a szociális juttatások, így például a nyugdíj későbbi igénybe vételére. A társadalmi befogadás és fenntartható fejlődés közti szoros kapcsolatot a fenntartható munkahelyekkel és az energiaszegénység felszámolásához kapcsolódó új munkahelyekbe történő befektetés útján kell erősíteni.

Egyéni vállalkozás

Az állam arra ösztönzi az embereket, hogy kezdjenek önálló vállalkozásba. Ugyanakkor e vállalkozók a válság első áldozatai között voltak, és gyakran a törvényes minimálbér alatti fizetésért kellett dolgozniuk, ráadásul nyugdíjra sem számíthatnak. A küldöttek a következő területeken is lépéseket sürgettek: illegális munka, alacsonyan fizetett/bizonytalan állás és munkaközvetítő ügynökségek, valamint a férfiak és nők közötti bérszakadék. Lengyelországban azok a cégek, amelyek sok munkavállalót lennének képes foglalkoztatni, új lehetőségek után kutatnak. **Munkaerő-közvetítő ügynökségeket** fizetnek és vesznek igénybe a munkaerő-toborzásra... a munkáltatók szerint 8 zlotyit (2 eurót) fizetnek minden elvégzett munkaóra után, de ez az összeg az ügynökségnek megy, ami ebből még levonja a saját díját, így a munkavállaló még kevesebbet kap. „Miért engedjük a közvetítő ügynökségek igénybe vételét? Csak még több ember használ ki bennünket” (Lengyelország).

További komoly probléma, hogy nincs pénz azoknak a problémáknak az orvosolására, amelyek hatással vannak az emberek álláskereső esélyeire. Ilyen például a **foghigiénia**: számos szegénységben élőknek nem telik fogorvosra, a norvég állam pedig nem támogatja a fogászati ellátást.

Munkahelyhiány

Fontos, hogy utat nyissunk a munkahelyekhez, de mi van, ha **nincsenek munkahelyek**? A munkanélküliség strukturális probléma. Ha az ember nem talál magának állást, ez a strukturális probléma személyes problémává válik, jóllehet nem az egyén hibájából ered. Ausztriában 10 munkanélküli-re 1 szabad munkahely jut, és a munkanélkülieket szinte bűnözőként kezelik. A politikusok csak számokban látnak, a számok mögött lévő embereket nem... A munkaszerződések pedig – ha egyáltalán vannak – egyre több feltételt kötnek ki.

„Újságot árulok az utcán reggeltől estig. Múlt héten azt a megjegyzést kaptam két teraszon kávézgató fiatal-embertől, hogy keressék magamnak valódi munkát. Tényleg szeretnék, de egyszerűen nincsenek munkahelyek.” (Ausztria)

„Munkanélküliként mindig érzem magamon a dolgozó emberek vádló tekintetét. Szeretném iskolába járattatni a gyermekeimet. Szeretném kitölteni a szükséges formanyomtatványokat. De nem szeretném magamat a társadalom haszontalan elemének látni. Azok miatt az akadályok miatt hibáztatnak engem, amelyek épp a képzéseken való részvételben és az elhelyezkedésben gátolnak meg.”

„Még mindig elterjed tévhit, hogy aki igazán akar munkát találni, az találni is fog.”

„... ha az ember nem dolgozik, sok pénzt sem tud keresni, és nehéz lesz a társadalom aktív tagjának lennie. Mivel nincs pénzem, jövőképem sincs, így a jövőben sem lesz pénzem” (Hollandia)

A tisztességes munkahely alapvető feltételei a legalább hat hónapra szóló szerződés, a tisztességes fizetés és az elégedettséggel végezhető munka (Belgium). „Korlátozott időre kötött szerződéssel az ember nem kap bankkölcsönt, amit főként a fiatalokat érinti érzékenyen” (Szlovénia).

Különbség van a nagyvárosi és vidéki körülmények között is, utóbbi helyen sokkal nehezebb munkát találni.

„Az emberek a semmiből élnek. Sok az alkoholista, nálunk a legmagasabb az öngyilkosságok aránya Európában... A fizetések túl alacsonyak, az utazási költségek főként vidéken rendkívül magasak” (Litvánia).

Hajléktalanság és lakhatási problémák

A küldöttek egyetértettek abban, hogy a hajléktalanság és a rossz lakásügyi körülmények jelentős, mégis gyakran figyelmen kívül hagyott akadályai a munkavállalásnak, pedig gazdag országainkban jó lakhatást kellene tudni biztosítani, főleg most, hogy a tagállamok már lakhatási problémák kezelésére is igénybe vehetik a Strukturális Alap támogatásait. „Általános vélekedés, hogy csak az utcán élő emberek a hajléktalanok. Pedig motelekben, ismerősöknél és állomásokon is lehet aludni. Igazi szegényekről van szó, mégsem veszik őket figyelembe a statisztikák” (Spanyolország).

Minőségi munkahely, tisztességes bér és szociális jogok: a műhelyszekciók javaslatai

Minden tagállamban a szegénységi küszöböt meghaladó, mindennemű (főként életkor szerinti) diszkriminációtól mentes minimum jövedelmi rendszer, amely a háztartási kiadások és más indexek alapján biztosítaná számunkra a tisztességes életet, így például az oktatáshoz, telefonhoz, internethez, utazáshoz való hozzáférést.

Az aktív befogadásról szóló európai ajánlás végrehajtása, a megfelelő minimum jövedelem; a minőségi szolgáltatásokhoz, valamint a tisztességes munkahelyen való elhelyezkedést segítő támogatásokhoz való hozzáférés három pillérjének figyelembe vételével (konkrét irányelv megfogalmazásával); mindezt integrált módon és nem csak az aktiválásra koncentrálva.

Tisztességes szociális juttatások súlyos betegség miatt munkaképtelen embereknek

A fehér és kék galléros állások közti kulturális diszkrimináció eltörlése

A munkavállalói és szociális jogok tudatosítása, megvalósítása

A felajánlott munka visszautasításának vagy elfogadásának szabadsága

A munka minőségének szabályozása, a dolgozók és családjaik megélhetéséhez szükséges bér biztosítása

A bizonytalan, kizsákmányoló munkahelyek korlátozása

A járulékok szintjének megtartása a szociális védelmet biztosító rendszer finanszírozása érdekében

Azonos munkáért azonos bér – férfi–nő viszonylatban is

A megfelelő és a megélhetéshez elegendő fizetések kialakítása legyen a foglalkoztatáspolitikák elsődleges célja

Több lehetőség kialakítása a mobilitás, gyermekellátás és munkavállalás terén

Foglalkoztatási biztonság hosszú távú szerződéssel és a munkavállalói jogok biztosításával

A dolgozó szegények kérdésének hangsúlyos napirenden tartása

A rejtett gazdasághoz kapcsolódó javaslatok előterjesztése

Minőségi normák (mutatók) kialakítása

A mindenki számára biztosítandó jogok közé tartozik a munkahelyhez, lakáshoz, oktatáshoz és **képzéshez** fűződő jog... a küldöttek szerint az oktatási, képzési elem többnyire hiányzik vagy nem megfelelő (különösen a speciális igényű emberek esetén), illetve az alacsony jövedelműek számára megfizethetetlen, hiszen számos olyan járulékos költséget ró a résztvevőkre, mint például az útiköltségek, amelyeket nem mindig térítenek meg. Továbbá, sokszor úgy tűnik, a képzések csak arra vannak, hogy ingyen dolgoztassanak embereket, maga a képzés azonban nem segíti fizetett munkához az őket. Még ha valaki el is végez egy képzést, a munkát utána sem tudják garantálni. A résztvevők javaslata szerint támogatásokkal kellene biztosítani, hogy a munkáltatók valódi munkahelyen képezzék a cégnél dolgozó alkalmazottakat, ami valódi munkahelyet eredményezne. A küldöttek kérdése: hogyan támogatja az unió a képzéshez való hozzáférést (Luxembourg)?

Az oktatást az ember teljes életciklusára, mindkét nem részére lehetővé kell tenni, tehát be kell fektetni az iskoláztatásba, de a kultúrába, a zenébe és a sportba is, hiszen ezek mind javítják az emberek lehetőségeit.

A küldöttek **az ajánlott képzés és a munkaerőpiac igényei közti egyensúly hiányára** is felhívták a figyelmet. Új munkahelyekre kell képezni az embereket: például a személyi szolgáltatások és a környezetvédelem terén. A résztvevők amiatt is aggódtak, hogy az uniós képzési támogatások gyakran csak magánvállalkozásoknak adnak munkát, a munkanélkülieket nem segítik vissza a munkaerőpiacra, tehát az uniós forrásokat jobban kellene ellenőrizni. Míg egyes rendszerek ténylegesen fizetnek gyermekellátási vagy utazási térítést a képzések idejére, a probléma akkor kerül elő, ha valaki valóban munkába akar állni, mert onnantól nem jár a szociális juttatás. Első fontos lépés tehát a képzésekre források biztosítása.

„Romákkal dolgozunk, de nem tudjuk kellőképpen megfizetni a tanárokat, mivel nem kapunk támogatást az államtól. Mivel szegények vagyunk, nem tudunk más szegényeken segíteni” (Szlovákia).

Fontosak az eredmények: *„Kábítószert problémám volt, de most már egy képzésben veszek részt. Azt nem tudom, mi lesz a képzés után, valószínűleg csak számok leszünk a statisztikában... Vannak lehetőségek, de a cégeknek legalább esélyt kellene adniuk nekünk”*. Ugyanakkor számos olyan magasan kvalifikált/képzett (főként fiatal) ember van, akik nem találnak állást, több pénzt kell tehát a jobb képzésekbe fektetni (Egyesült Királyság). Ezzel szemben egy finn felmérés szerint nem a képzés vagy az életkor számít az elhelyezkedésben, hanem az alkalmazkodó képesség és a motiváció.

A képzések elismerése is gyakran állít akadályt: a bevándorlók egy korábbi országban szerzett képesítését el kellene fogadni a célországban. *„Venezuelából származom, Portugáliában viszont nem ismerik el a képesítéseimet. A fiam középiskolás, de nem tudom, hogyan fogom fizetni a tanulását. Munkanélküliként képzéseken kellene részt vennem, de nincs rá pénzem. És hogyan találok munkát, ha nem ismerik el a végzettségemet?”*

A küldöttek világos üzenete volt, hogy a gyakornokság nagyon fontos eszköz; minden építőipari munka hasznos és el kellene ismerni azok jelentőségét; ezért arra hívják fel a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki képzéseket ezekre a munkakörökre. Mivel a szociális gazdaság sok országban leépülőben van, egyre többen esnek el a képzésektől és szolgáltatásoktól. A lengyel delegáció említette például a gyermeküket egyedül nevelők kiszorulását ezekről a területekről.

Oktatás, képzés és tanulás: a műhelyszekciók javaslatai

Az oktatást és képzést akadályozó tényezők eltüntetése;

Az információhoz és támogatáshoz való hozzáférés elősegítése;

A monitorozási mechanizmusok erősítése;

A munkaerőpiacról kiszorult munkavállalók támogatásának erősítése;

A tájékozódáshoz való jog biztosítása minden munkanélküli számára;

A képzésen részt vevők pénzügyi támogatása;

A képesítések elismerése;

A megszorítások ellenére se vonjanak el támogatást az iskoláktól, képzésektől!

Dolgozzanak ki utakat az elhelyezkedés támogatására, az alapszolgáltatások, lakóhely és megfelelő jövedelem biztosítására minden tagállamban; hozzák létre a minimum jövedelem intézményét ott, ahol még nem létezik.

Foglalkoztatási szolgáltatások: elhibázott lehetőség?

Számos küldött beszámolt a munkaügyi hivatalokkal kapcsolatban tapasztalt nehézségekről, és egyetértettek abban, hogy azok többnyire „csak a munkahelyekre koncentrálnak és nem veszik figyelembe a velük járó kihívásokat. . . például a közlekedési, egészségügyi tényezőket stb.” (Franciaország). Ezek a szolgáltatások sok esetben inkább visszavetik, mint segítik az álláskeresőket. „Az sem segít, hogy szegényeknek nézünk ki” (Egyesült Királyság), az álláskereső pedig önmagában is munka. „Eszközökre van szükségünk, és pénzre a közlekedéshez, telefonáláshoz” (Cseh Köztársaság), valamint „egy konkrét mentorra, hogy ne kelljen emberről emberre, hivatalról hivatalra járnunk” (Magyarország). A küldöttek tapasztalata szerint a hivatalnokok sokszor egészen abszurd feltételekkel állnak elő. Ausztriában a munkaügyi központok mindenkit afelé terelnek, hogy szabadúszó vagy egyéni vállalkozó legyen, ami pedig kockázat, hiszen nincs biztosíték, például betegség esetére.

Olyan embereket kellene foglalkoztatni (a munkaügyi központokban), akik maguk is megtapasztalták a szegénységet és megfelelően képzettek és folyamatos továbbképzésen vesznek részt. Tudniuk kell, milyen, ha az ember egyik napról a másikra él. Jó, ha a szegénységben élők olyan emberekkel találkoznak, akik hozzájuk hasonló tapasztalatokkal bírnak, hiszen „a legjobb helyen tudnánk kamatoztatni a szegénységben szerzett tapasztalatainkat, és személyre szabott megközelítést tudnánk kidolgozni.” „Sokan azért nem igénylik a segélyeket, mert félnek a megbélyegzéstől, míg mások nem is tudják, hogy jogosultak lennének” (Finnország).

A küldöttek beszámoltak a munkaügyi irodákban szerzett tapasztalataikról:

„Roma vagyok, hozzászoktam a diszkriminációhoz. Akár tanulóként, akár álláskeresőként jelenek meg, az emberek rám néznek és nem számolnak velem az állással kapcsolatban.” (Cseh Köztársaság)

„A közszolgáltatásoknak semmi haszna nincs. Számomra az internet sokkal hasznosabb” (Cseh Köztársaság).

„Egy anyukának azt tanácsolták, ha nincs pénze gondoskodni a gyermekeiről, adja őket árvaházba. Ez teljességgel abszurd. Négy gyermeke volt.” Az árvaházban eleve sokkal drágább lett volna a gyerekek ellátása.

„A szlovén városban, ahol lakom, mintegy 300 ember veszítette el az állását, és valamennyi család érintve van az ügyben. A gyerekek azt látják, a szüleiknek nincs pénze dolgokra. Az emberek szégyellnek segélyekért folyamodni, ami egyébként tonnányi űrlap kitöltésével jár. A törvény szerint, ha valaki szociális segélyen él, a házáat át kell ruházni az államra. Ehelyett sok idős ember inkább adósságot halmoz fel, amit majd a

gyerekei örökölnék. Az én gyermekem is azt látja, nem kaphatja meg azt, amit más gyerekek. A szülők nem bírják fizetni gyermekeik iskoláztatását. A hivatalban azt kérdezik „mit tehetek önért”, a válaszom: nincs pénzem az életben maradáshoz.”

Munkaügyi hivatalok: a műhelyszekciókban megfogalmazott javaslatok

A foglalkoztatási szolgáltatóknak támogatniuk kell az álláskeresőket, nem célszerűtlen képzésekre, munkahelyekre küldeni őket.

A foglalkoztatáspolitikákhoz és szolgáltatásokhoz használják fel a szegénységben élők tapasztalatait, és becsülik meg a szakértői ismereteiket.

Nyújtsanak támogatást a szociális profilú civil szervezeteknek és vállalkozásoknak, amelyek a kiszorult csoportokat segítik munkahelyhez.

Sok küldött elhelyezkedési nehézségeit okozza a diszkrimináció. A diszkrimináció elleni küzdelem egyik formája az ismeretségi hálózat építése. Mivel sok állást ismerősökön keresztül töltenek fel, „nehéz úgy munkahelyet találni, ha nincs ismeretségi hálózatod”. Ez természetesen a gyermekeket is érinti: azt látják, hogy az ismerősök számítanak, nem az iskolai végzettség, így elveszítik a motivációjukat. Ez a helyzet még inkább szegénységhez és kirekesztéshez vezet (Norvégia).

A sok (uniós és tagállami) diszkriminációellenes törvény és jogszabály ellenére a romák, fogyatékkal élők, idősek és bevándorlók továbbra is diszkriminációval szembesülnek származásuk, nemük, életkoruk, cselekvőképességük alapján... Sok támogatást osztott ki az EU a diszkrimináció elleni küzdelemre – de vajon felhasználták ezeket, kérdezték a résztvevők. A diszkriminációellenes törvények például segítenek ugyan, de más a helyzet „amikor ott ülsz a 'reménybeli' főnököd előtt... aki házassági, gyermekvállalási szándékaidról faggat...” Meg kellene szüntetni az emberek bőrszín, életkor, fogyatékoság vagy szexuális irányultság alapján történő diszkriminációját.

Romák és vándorló népcsoportok

A roma népesség nagyrészt ma is telepeken él, számos esetben illegalitásban és közművek nélkül. A romák számára sokkal nehezebb a papírokat beszerezni, hiszen nincs értesítési címük és nincsenek személyi okmányaik, ami az elhelyezkedésüket is lehetetlenné teszi (Olaszország). A küldöttek üdvözölték az Európa 2020 Stratégiához kapcsolódó uniós roma stratégiát, de kérdéses volt számukra, mikor lesz mindez megvalósítva.

„Roma családból származom, sok problémával küzdök, de támogatnak, ezért valószínűleg sikerül kilábalnom a szegénységi csapdából. Szerintem az alapok jobb felhasználása megoldaná a helyzetet: esetenként van is forrásunk, de a problémát ezek felhasználása adja. Bár regisztrált munkanélküli vagyok, a névjegykártyámról kiderül, hogy egy non-profit szervezetet igazgatok. A romák ugyanis sztereotípiák és diszkrimináció áldozatai. Öt gyermekem van, akik lehet, hogy a szegénységi csapdában rekednek. Ha valóban el akarjuk érni a szegények számának 20 millióval történő csökkentését célzó célkitűzést, bátorságra lesz szükségünk a jogszabály végrehajtásához (Szlovákia).

„A társadalmi befogadás nehéz, de nem lehetetlen. A munkahelyi befogadás viszont lehetetlen a romák számára: ez faji kérdés” (Cseh Köztársaság).

„Egy roma nőnek lehetetlen munkát találnia, ha már gyerekei vannak” (Magyarország).

Írországban „nem hajtunk végre semmit. Vannak ugyan lakóhelyteremtést célzó programok a vándorló népcsoportok számára, de nincsenek szankciók, ha nincsenek megvalósítva.”

Életkor: fiatalok és idősek

„A gyermekeket félembereknek, nem állampolgároknak kezelik (például nem szavazhatnak), pedig bennük van a jövőnk” (Magyarország, Franciaország). Európa-szerte egyre több fiatal érint a munkanélküliség. A fiatalok elveszítik önbizalmukat, önbecsülésüket. Elveszítettnek érzik magukat a nemzeti és az európai munkaerő-piacon, ezért több támogatásra van szükségük. Az erősödő ellenőrzés elriasztja őket. Részt vesznek ugyan a képzésekben, de a végén ugyanúgy álláskeresőkké válnak, és azt kérdezik, miért van ez így? A képzőközpontokban is csak korlátozott férőhely van. „Egy felmérés a motivációjukról kérdezte a fiatalokat, és kiderült: a motivációhoz való hozzáállás számít náluk. A motiváltabbak jobban teljesítenek...” (Finnország). Általában a munkaadók több évi tapasztalatot várnak el, amiért persze a jelöltek magasabb fizetést kérnek, ezért a munkaadó nem akarja őket foglalkoztatni.

A munkáltatók nem vesznek fel munkatapasztalat nélküli fiatalokat. „Tapasztalt emberekre van szükségük, de hol szerezzenek munkatapasztalatot?”. A küldöttek egyetértettek abban, hogy „a fiataloknak iskola után mihamarabb állást kell találniuk. Ha iskolavégzés után hónapokig nem találnak állást, reményvesztetté válnak és darabokra esnek az álmaik.” „A fiataloknak támogatásra van szükségük, hogy ne kerüljenek az utcára és körülnézhessenek, mihez lenne kedvük. A társadalom elveszítheti a tehetségüket” (Ausztria). „Minél korábbi szakaszban támogatnunk kell az iskolában rosszul teljesítő fiatalokat, hogy a lehető leghamarabb esélyt adhassunk nekik.” Az iskolai támogatást nem csak az étkeztetésre, kirándulásokra, könyvtárakra, nyaralásra, zenére, színházra és tanfolyamokra kellene biztosítani, hanem a kultúrára és a fiatalok választott szakosodásának segítésére is.

A némi tapasztalattal rendelkező idősebbek gyakran ingatag és bizonytalan körülmények között dolgoznak, míg másokat kitűrnak az állásukból. Az idősebbek sokszor még munkatapasztalatuk ellenére sem találnak munkát. Ezért megfelelő mértékű nyugdíjra sem számíthatnak. A technológiai változások ráadásul tovább nehezítik a dolgukat.

A bevándorlók elleni diszkrimináció

Sok bevándorlónak nem sikerül elismertetnie képességeit. Ráadásul még rasszizmussal és előítéletekkel is kénytelenek szembesülni álláskeresésük során, különösen az észak-afrikai bevándorló és a romák. A munkáltatók még lakóhely alapján is diszkriminálják a jelölteket (Írország). Sok bevándorló megdöbbentő körülmények között dolgozik a legalacsonyabban fizető állásokban, kihasználják és alulfizetik őket (Málta).

A bevándorlók elhelyezkedését még az oklevelük elismertetése is nehezíti:

„Szudáni bevándorló vagyok. Hazámban mikrofinanszírozással foglalkoztam, 2000-ben érkeztem Norvégiába. Bár a végzettségemet elismerik itt, így is nehéz munkát találni. Norvégiában próbálom folytatni tanulmányaimat, remélve, hogy így gyorsabban kapok majd munkát. 2005-ben szereztem mesterszakos oklevelet, azóta sok helyen próbálkoztam, de nem találtam állást. Sosem kértem még más segítségét az elhelyezkedésben, mivel nincs ismeretségi hálózatom. Ezért maradnak a tanfolyamok (most például könyvelői), de ezek egyike sem segített eddig. Nem ismerem kellőképpen a munkaerőpiacot. Már kértem segítséget az álláskereséshez, amire egy alacsony képesítésűeknek szóló motivációs tanfolyamra küldtek, pedig motivált vagyok. Azután azt mondták nekem, túlképzett vagyok. Jó példa ez a helyes irányú, de nem hatékony kezdeményezésekre” (Norvégia).

Fogyatékkal élőkkel szembeni diszkrimináció

A munkaerőpiacra történő kilépés során nemcsak a fogyatékkal élők szembesülhetnek diszkriminációval, de azok is, akik fogyatékos gyermeket nevelnek... Ezek az emberek méltóságteljes életet érdemelnek. Egy küldött megfogalmazása szerint *„még a fogyatékos szegénységben élőknek is van lelke és elméje. Komolyan kell hát őket venni, és le kell rombolni az akadályokat. Szeretem az életet, és szeretném, ha elismernének. Frustráló, hogy mindig segítséget kell kérni. Függetlenül szeretnék részt venni a társadalomban” (Olaszország).* *„Megfelelő szociális juttatásokra van szükség, akkor is, ha fogyatékos gyermeknek vagy felnőttnek kell gondját viselni.”* A fogyatékkal élő vagy fogyatékos családtagot nevelő küldöttek a következő tapasztalatokról adtak számot:

„Egy kis vidéki városkában élek, ahol sok a fogyatékkal élő. Volt egy speciális foglalkoztatási uniós program, de abból kihagyták a fogyatékosokat. Most dolgozom, nem fizetnek érte semmit, csak persze papíron, ami miatt nem kaphatok szociális segélyt” (Litvánia).

„28 éves álláskereső vagyok... Középiskola után vállalati gazdaságtanból szereztem oklevelet, de ennek ellenére nem tudtam még elhelyezkedni. Szerintem a fogyatékoságom miatt. A munkáltatók nem akarnak alkalmazni engem” (Bulgária).

„A spanyol egyetemek támogatják a fogyatékkal élőket. A baj csak az, hogy ha valakinek sikerül is oklevelet szereznie, utána képesítést nem igénylő munkákat kell végeznie.”

Mentális egészség

A fogyatékosok elleni diszkrimináció a szellemi fogyatékkal élőket is érinti: a küldöttek olyan védett munkahelyek létrehozását javasolták, ahol ezek az emberek is beilleszkedhetnek és a társadalom hasznos tagjainak érezhetik magukat. A holland delegáció tapasztalata szerint *„egyre több mentális problémáva küzdő fiatal tér vissza a védett műhelyekbe... Ha hagyományos vállalati struktúrában kell dolgozniuk és ez nem sikerül nekik, akkor a folyamatot előlről kell kezdeni.”* A résztvevők olyan befektetéseket is sürgettek, amelyek a pszichológiai és szociális zavarokkal küzdők számára létrehozott védett munkahelyekre irányulnak, mivel számukra fontos, hogy saját ritmusukban illeszkedjenek be a munkahelyükön és egyeztetések útján egyéni tervet dolgozzanak ki maguknak. Fontos a választás szabadsága.

A diszkrimináció egyéb formái

A transzszexuális emberek magas fokú munkahelyi és társadalmi kirekesztéssel szembesülnek: nem találnak munkát, megbélyegzik őket és sokukat prostitúcióra kényszerítik, ami sok esetben az egyetlen útja a pénzszerezésnek és szegénységtől való megmenekülésnek (Olaszország). Az emberkereskedelem áldozatait az Unió nem ismeri el, nem védi őket, nem biztosítja törvény a képzéshez és oktatáshoz való jogukat, mivel nem gondoskodik jogi keretrendszer a társadalomból „kiesettekről” (Olaszország). A volt kábítószerfogyasztókról is fontos szót ejtenünk, akiknek nincs második esélyük az álláskeresésben.

Diszkrimináció: a műhelyszekciók javaslatai

Erős és valóban végrehajtott jogszabály útján véget vetni a megbélyegzésnek és a diszkriminációnak;

Személyre szabott szolgáltatásokkal kell kezelni a különböző csoportok eltérő igényeit és nehézségeit;

A fogyatékkal élők munkaerő-piaci integrációja;

Védett műhelyek a mentális problémával élők számára;

Befektetés az iskoláztatásba, az iskolából kiesőket nem szabad magukra hagyni;

Az oktatási megvonások beszüntetése a jövő dolgozóinak megmentése érdekében; befektetés az élethosszig tartó tanulásba

A családi élet és a munkahely összeegyeztethetősége, (szociális) gondozók, önkéntesség

A családi élet és a munkahely összeegyeztethetősége

A küldöttek szerint nem ismerik el a munkanélküliség családi életre gyakorolt hatását és azokat a nehézségeket, amelyekkel a munkanélküliek a munkahely megszerzése, megtartása vagy a munkahelyre történő visszatérés során szembesülnek. „Az EU inkább ad teret a munkavállalásról, semmint a családi életéről szóló vitáknak”, ezért a munkahely és a családi élet összeegyeztethetősége központi kérdés. A találkozón elhangzott: a családokat érintő szegénység egyik oka, hogy a szülők nem tudnak elhelyezkedni. Ismét hangsúlyozták azonban, hogy a gyermekszegénység problémáját nem lehet a családokat érintő szegénységre leszűkíteni, mivel a gyermekeknek jogaik vannak és részt kell venniük a társadalomban.

A szegény családokban a jövedelemhiányból fakadó napi feszültségek növelik a válás kockázatát. A gyermekeket gazdasági megfontolásból (pl. munkanélküliség miatt) is elvehetik a szülőktől, ami nagy valószínűséggel a kapcsolatok elvágásához vezet.

A munkához jutás kulcskérdése a családtámogatás: a család befektetés és az egész társadalom alapja, a gyermek fejlődése szempontjából pedig fontos a gyermek-szülő kapcsolat. Ausztriában, a szülőnek 10 nap betegszabadság jár, ha a gyermeke megbetegszik. Csakhogy ez a szám nem változik öt gyermek esetén sem. „A munkáltatók emiatt a 10 nap miatt nem akarnak családanyákat foglalkoztatni.”

A családok jólétét nem mindig támogatják az egyes tagállamok, sőt sokszor teljesen mellőzik. A gyermekeket egyedül nevelő szülők például saját eszközeikre tudnak csak hagyatkozni, a gyermekeket – állítólag saját érdekükben – elvehetik tőlük; pedig a probléma nem a család, hanem hogy a szülő nem talál megfelelő munkahelyet. A küldöttek hangsúlyozták, hogy meg kell teremteni a méltóságteljes gyermeknevelés feltételeit, a gyermekek kivétele a családból nem megoldás. Sokan ráadásul nem találnak helyben munkát, ezért gyermekeiket a tágabb család gondozására kell bízniuk, akik viszont nem mindig tudnak róluk gondoskodni (ők az ún. „euróárvák”). „Külföldön dolgozunk, haza csak szabadságra megyünk” (Litvánia).

„Kulturális váltásra van szükség ahhoz, hogy a családi gondoskodás terhe (és öröme) egyenlően oszoljon el a kereső felek és a családtagok között” (Magyarország).

„Biztosítani kell a szolgáltatásokat, nem csak a gyermekellátást, hanem a tágabb értelemben vett egészségügyi szolgáltatásokat, hogy az emberek tudjanak dolgozni.”

„Anyaként egyre többet kell dolgoznom a megélhetésért, és egyre kevesebbet látom a gyermekeimet. Júniusban, amikor lejár a szerződésem, nem lesz fizetésem, és lehet, hogy el kell hagynom az otthonomat, sőt talán a gyermekeimet is elveszíthetem. Alapvető fontosságú a tisztességes jövedelem. A helyzet abszurd. A gyerek adósságot örökölnek a szüleiktől” (Lengyelország).

(Szociális) gondozók

A családon belüli gondozók és a családon kívüli szociális gondozók munkáját a legritkább esetben ismerik el, fizetik meg vagy veszik figyelembe az ellátási és nyugdíjjogosultság kiszámításakor. A legtöbb országban a családtagot gondozó személy nem kapja meg azt a támogatást, amit egy nem családtag személy gondozásáért megkapna, tehát annak ellenére, hogy sokan dolgoznak a családjukban gondozóként, mégsem ismerik el a munkájukat. Ezek az emberek nem részesülnek kellő védelemben, nincs társadalom- és egészségbiztosításuk, és csak alacsony jövedelmet kapnak. A legtöbbjüknek nincs választása, gondozniuk kell például fogyatékos családtagjukat. Ezt a fajta munkavégzést meg kellene fizetni.

Spanyolország egyik autonóm közössége törvényt hozott a gondozók támogatásáról, de annak mértéke függ a gondozott betegségének fokától. Még időre van szükség az elismert jogok érvényesítéséig, a törvényt ugyanis jóváhagyták, de még nem alkalmazzák. Addig a gondozók támogatás nélkül maradnak. „Nem várhatunk a betegség végső stádiumáig.”

A holland küldöttek megjegyezték, hogy egyre több szociális, egészségügyi és kulturális állás tűnik el a megvonások következtében, a képzett munkaerőt pedig önkéntesek váltják fel. Biztosítani kell a szolgáltatásokat, nem csak a gyermekellátást, hanem a tágabb értelemben vett egészségügyi szolgáltatásokat, hogy az emberek tudjanak dolgozni.

„Van egy fogyatékos lányom, most fejezi be az általános iskolát. 18 éves lesz... Esélye sincs a társadalmi befo gadásra. Az életemet az ő igényeihez kell igazítanom. Ha betölti a 18. életévét, jogosult lesz a fogyatékosági segélyre. Egész nap otthon kell lennie, mivel nincs elég pénzünk. Nem ülhetünk be egy étterembe vagy kávézóba, mivel nincs megtakarított pénzünk. Szeretnénk, ha a lányunk integrálódhatna, de ez lehetetlennek tűnik” (Szlovákia).

Gyermeküket egyedül nevelő szülők

A gyermeküket egyedül nevelő szülőket különösen a munkanélküliség okozta szegénység sújtja:

„Egyedülálló szülőként nagyon nehéz dolgozni és gyermeket is nevelni egyszerre. További gondot jelentenek a korlátozott munkaerő-piaci lehetőségek és a korán záró óvoda is; talán ezért hagyja ott sok egyedülálló szülő a munkahelyét” (Norvégia).

„Hollandiában a szervezetünknek sikerült egy törvényt kiharcolni, amely lehetőséget ad a gyermeküket egyedül nevelőknek, hogy heti 25 óra munkáért teljes fizetést kapjanak. A törvényt elfogadták, de a politikusok vonakodnak végrehajtani azt.”

„Munka, munka, munka, munka. Európai szinten más sem lehet hallani. A miniszterek Hollandiában is csak ezt hajtogatják: munka munka, munka – ez a megoldás a problémánkra. A gyermekek iskolaiideje nem illeszkedik a szülő munkaidejéhez. Ha a gyermek megbetegedik, a szülőnek büntudata lesz, és úgy érzi elítélik. Minden a szülő nyakába szakad, ha munkába áll. Az emberek erről megfélekednek.”

„Az egyszülős háztartások szembesülnek azzal, hogy nincs elég óvoda, míg a nagyobb gyerekek édesanyja akkor kerül nehéz helyzetbe, ha az iskola nem vállal napközit. Ha álláskeresésre kerül a sor, még nehezebb a helyzet” (Ausztria).

Önkéntesség

Az Önkéntesség Európai Éve 2011 kapcsán a küldöttek azt kérdezték, vajon eljött-e az ideje, hogy a társadalom új modellre álljon át. A résztvevők szerint az önkéntesség értékét az adja, hogy az emberek hasznosnak és aktívnak érzik magukat, ráadásul a versenyképesség helyett a szolidaritásra irányítja a figyelmüket. . . ez hatalmas kulturális érték lehet. Másfelől az önkéntesség saját jogán is fontos, nem úgy, mint munkaerő-piaci megoldás vagy kényszer az embereken, hanem az igényekre rátaláló önkéntes hozzáállás miatt. Néhány küldött úgy vélte: fizetés nélküli munkát várni az emberektől „rosszabb, mint a feltételekhez kötött segélyezési rendszer”. Az önkéntességet nem lenne szabad a szegénység és társadalmi kirekesztettség elleni küzdelem eszközeként használni, ugyanakkor jó az önkéntesség, ha valaki megteheti, hogy ilyen munkát végez. Az önkéntes munkát gyakran tekintik olyan munkának, amiért sem bért, sem járulékokat nem kell fizetni.

„Ha nem végeznék önkéntes munkát, sok dolog működésképtelenné válna a társadalmunkban: a szüleim, gyermekem gondozása, mások segítése. Ezt a munkát azonban nem ismeri el a társadalom, pedig ez sokkal értelmesebb, mint a szupermarketes árufeltöltés.”

Család, gondozók, önkéntesek: a műhelyszekciók javaslatai

Integrált családtámogatás a jövedelmi problémák ellen, a szolgáltatások támogatása, a gyermekek jogainak és korai tanulásának biztosítása érdekében;

A szülők támogatása ingyenes oktatás és minden gyermeknek járó egészségügyi ellátás biztosításával;

A gondozásra befektetésként kellene tekinteni;

A szülési és szülői szabadság egyensúlyának megteremtése, amivel mindkét szülő könnyen visszatérhet a munkába;

A dolgozó és gyermekét nevelő nők családjának támogatása ahelyett, hogy a gyermekeket más gondozásába adják;

A vállalkozó kedvű önkéntesek támogatása ahelyett, hogy ellenőrzéssel, nyomtatványokkal és meghatalmazásokkal akadályoznánk őket;

A szakmai tapasztalat mellett az önkéntességi tapasztalat is legyen alapvető munkavállalási feltétel.

A méltósághoz való jog

A küldöttek feltették a kérdést, hogyan halhat meg valaki a rossz munkahelyi körülmények miatt: „vannak akik azért halnak meg, mert szegények, és nincs más választásuk”.

A kerekesszékekkel közlekedő mozgássérültek például nem mozoghatnak szabadon: számukra is biztosítani kellene a választást. Gondoskodnunk kellene az uniós irányelvek betartásáról: „az igazságot minden tagállamban érvényesíteni kell”. Az ember tiszteletben tartása kell, hogy legyen a kiindulópont; a létünk, az életünk érdemel tiszteletet. Az emberek nem gépek, sokkal bonyolultabb lények, és ez a bonyolultság tiszteletet érdemel. Nem elég képzést vagy élelmiszert kapnunk, élnünk kell.

„Az a benyomásom, hogy országainkban a munkahely önmagában nem tesz senkit boldoggá. A boldogságindex kicsit ellentmondásos: akkor boldogulsz, ha nem törödsz semmivel...” (Észtország)

„Ha arra kell várnom, hogy megoldást kínálnak, akadályozva vagyok az alapvető jogaimban.”

„A gyermekeim azért nem vehetnek részt szabadidős foglalkozásokon, mert fizetni kell értük.”

„Országaink szegényeit képviseljük, az ő és a saját jogainkat akarjuk érvényesíteni. Méltóságot kérünk”.

Hogyan ismeri el és őrzi az Unió az emberi jogokat a saját területén az utóbbi néhány év (kiváltképp a gazdasági válság kirobbanása óta felgyorsult) belső migrációs folyamatainak ismeretében? Olyan közös migrációs politikára lenne szükség, amely elismeri az emberi jogokat (még a „harmadik” országokból érkező bevándorlókat is), a szabad mozgáshoz való jogot, valamint plusz támogatás nyújt a szegényebb tagállamoknak a **munkaerejük növelésére és az EU belső migrációjának csökkentésére**, de inkább megszüntetésére (Ciprus³).

A munkának fontos lenne biztosítani néhány jogot, mivel a tisztességes fizetést nem tudja garantálni. Több újraelosztásra van szükség. Meg kell változtatnunk a rendszert. A legfontosabb, hogy fellépjünk a munkanélküliekről kialakult **negatív sztereotípiák ellen**.

„Egy sztereotípiá szerint a munkanélküliek passzívak és lusták. Pedig ezek az emberek az idejük java részét az egészségükre, családjukra, álláskeresésre, közlekedésre és arra fordítják, hogy idegen emberekkel találkozzanak idegen helyeken” (Lengyelország).

„A munkanélküliek nem segílyt akarnak, hanem munkát és függetlenséget” (Egyesült Királyság, Málta).

„Az emberek nem gazdagságot akarnak, hanem méltóságteljes életet” (Egyesült Királyság).

Méltósághoz való jog: a műhelyszekciók javaslatai

Méltósággal végezhető munkakörök;

A fogyatékkal élők és fogyatékos gyermeket nevelő szülők támogatása, mivel az ő gondozásuk „munkának” tekintendő;

Az alapvető jogok korlátlan biztosítása: lakóhely, munkahely, kultúra, fizetés, egészségügy terén.

3 A ciprusi küldöttség nem tudott részt venni a találkozón, de kérdéseket és javaslatokat fogalmazott meg a találkozó előtt.

A küldöttségek mindennapi tapasztalata, hogy „a szegénységben élők vállát súlyosabban nyomja a válság, mint a bankokét”. Megjegyezték, hogy bár már létezik európai célkitűzés a szegények számának csökkentésére, a válság következtében mégis nő a szegénység. Ezért amikor a válság leküzdésére keressük a megoldást, a szegénységet prioritásként kell kezelni. A cél, hogy áttérjünk egy társadalmi szolidaritáson alapuló gazdaságra. Fontos tény, hogy „a munkanélküliek duplán fizetik meg a válság árát, továbbá nem lehet mindenért a válságot okolni”. Egy küldött szerint Európának ki kell lábalnia a válságból, „mint ahogy a világháborúból is sikerült kilábalnia”. A válsággal összefüggésben a küldöttek azt szerették volna tudni, hogyan fogja ellenőrizni a Bizottság azt, hogy a nemzeti politikák valóban végrehatják az uniós ajánlásokat és irányelveket (Ciprus). A válság miatt lényegesen nőtt a munkanélküliség. . . strukturális válság van, és változtatásra van szükség, mert az emberek úgy érzik, a világválság ürügyet szolgáltat arra, hogy kiszorítsák a kevésbé versenyképes munkavállalókat a munkaerőpiacról.

Bár a szegénységben élők tapasztalata szerint Európá-szerre sorra szűnnek meg a vállalkozások, a bankok mégis nyitva tudtak maradni, ezért a szegénység kérdését a gazdagsággal összefüggésben kell vizsgálni. A befektetéseket a szolgáltatásokhoz kell igazítani, a javakat pedig igazságosabban kell elosztani. A küldöttek azt is megjegyezték, hogy a versenyképesség elve nem működőképes: sok ember kerül az út szélére, és nem is mozdulnak többet onnan. Egyre több a kérdés a dolgozókkal kapcsolatban, a kiégés pedig 21. századi betegség lett.

„Bár a bankok a felelősek, a szegények estek áldozatul”.

„A döntéshozók rendelkeznek a pénz megfelelő elosztásáról és elköltéséről. Így mindig a szegények húzzák a rövidebbet. Nem kell feltétlenül több munkahely nekünk. Talán túl sok is a munkalehetőség (fizetett vagy fizetetlen), de jobban kellene elosztani őket.”

„A szegény ember jobb életet akar, ehhez pedig munkára van szükség.”

A válság: a műhelyszekciók javaslatai

A válság társadalmi következményeinek kezelése fontos napirendi pont kell, hogy legyen.

Szociális reform; a szociális rendszer újjáépítése; a javak újraelosztása; társadalmi csoportonként eltérő adózás; ellenőrzöttebb üzleti ágazatok.

Az eladósodottság elismerése a rejtett szegénység okaként.

Az emberre legyen a válságból való kilábalás központjában. Az egységes EU képes létrehozni egy szociálisabb Európát.

A pénzügyi juttatások megadóztatása.

A bankok nyereségének újraelosztása egy egyenlőbb társadalomért.

A kitoloncolások megszüntetése.

A versenyközpontúság megszüntetése (mivel nem működik), a szolidaritás felfedezése.

Több együttműködés a globális munkaerőpiacon.

Részvétel

Bár a találkozón részt vevő vendégek egyöntetűen megerősítették, hogy fontos a szegénységben élők meghallgatása, a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élő, azaz közvetlenül érintett résztvevők közül többen is azt sürgették, hogy az európai találkozók következtetéseit be kell építeni a Szegénységellenes Platform munkájába, valamint szegénységben élők szervezeteit be kell vonni a politikai döntéshozatalba: ez felhatalmazást ad nekik és erősebbé teszi őket.

Ennek ellenére úgy érezték, hogy *„az évente egyszeri meghallgatás nem elég. A részvételi szabályok mellett a cselekvéseket is értékelni kell.”* Látnunk kell e találkozók eredményeinek hatását: *„Gyakran hallunk gyönyörű ígéreteket, de a valóságban elmarad a változás. A bénultság a mindennapjaink része. Nincs valódi párbeszéd.”* A holland delegáció egy magas szintű munkacsoport, ún. „Comité des Sages” felállítását szorgalmazta amely, minden szinten kidolgozná a részvétel alapfeltételeit: *„sok ember dönt helyettünk”.*

Társadalmi részvétel: a műhelyszekciók javaslatai

Annak biztosítása, hogy a szegénységben élők éves európai találkozója teljesen integrálódjon a Szegénységellenes Platformba.

A társadalmi részvétel szabályainak megalkotása minden szinten.

A társadalmi részvétel nem csak a bevonásról szól, hanem az eredmények eléréséről.

„A probléma a megvalósítás...”

A műhelymegbeszéléseken részt vevő vendégek visszajelzései. Összefoglalta: Julien Van Geertsom, a belga Szövetségi Szociális Integrációs Szolgálat elnöke

A korábbiakhoz képest erre a találkozóra talán nem a legnagyobb számban, de biztosan a legváltozatosabb helyekről érkeztek a vendégek: EP képviselők, a Szociális Védelmi Bizottság, a Foglalkoztatási Bizottság, az Európai Bizottság képviselői, ügyintézők... az ülés tehát rendkívül fontos, még akkor is, ha nincs strukturális pozíciója. Julien Van Geertsom egy beszámolóban mutatta be a vendégek fontosabb meglátásokkal, üzenetekkel, javaslatokkal és kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos észrevételeit, javaslatait.

Az egyik általános üzenet az volt, hogy „a legtöbb küldött tulajdonképpen egyetértett azokkal a dolgokkal, amelyekről formális uniós megállapodás van érvényben, különösképpen az Aktív Befogadás Ajánlással és annak részéként három alappillérré: *megfelelő erőforrások; a munkaerőpiachoz való hozzáférés; szociális gazdaság és társadalmi részvétel aktív állampolgársággal; a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés (gyermekellátás, egészségügyi ellátás, lakásügy), valamint részvétel. A probléma a végrehajtás: meg kell valósítanunk!*” Ez felidézi a szegénységben élők 9. találkozóján elhangzottakat: „Papírral nem lakhatsz jól!”

A második pont, hogy a szegénység problémájára a legjobb megoldás a munkahely, de mint azt több résztvevő is kifejtette: ez nem mindig van így. Fontos ugyanis a minőségi munkahely, a tisztességes fizetés, a biztos állás, a család és a munkahely közti egyensúly, tehát a családokat kell támogatni, például óvodák biztosításával. Ugyanakkor a gyermekszegénység ellen is fel kell lépni: meg kell vizsgálnunk a gyermekek jogait.

Különösen hangsúlyos témaként jelent meg a fogyatékosok, bevándorlók és a romák diszkriminációja és kirekesztettsége. E téren az egyik legfontosabb üzenet, hogy több szolidaritásra és a javak, jövedelmek jobb elosztására van szükség Európában. Végül, de nem utolsó sorban elengedhetetlen, hogy a szegénységben élők is szót kapjanak, figyelmesen végighallgassák őket, és számításba vegyék az álláspontjukat.

A vendégek javaslatai

Mint az várható volt, széles egyetértés alakult ki az aktív befogadással kapcsolatos ajánlások valódi végrehajtásával kapcsolatban. Számos vendég egy keretirányelv kidolgozására tett javaslatot, amely minden országot arra kötelezne, hogy biztosítsa a megfelelő erőforrásokat (költségvetési standardok alkalmazásával), a munkaerőpiachoz való hozzáférést, a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést (óvodát minden gyermeknek), a folyamatos egyensúlyt a család és a munkahely között, valamint fordítson fokozottabb figyelmet a célcsoportok

(fogyatékkal élők, alacsony jövedelműek, bevándorlók) aktív társadalmi bevonására, például védett munkahelyek, szociális gazdaság stb. útján.

Az Európa 2020 Stratégia végrehajtásával és kifejezetten annak szegénységcsökkentési céljaival kapcsolatban megfogalmazott javaslatok többek között a nemzeti reformprogramok nemzeti célkitűzéseinek nyomon követését és értékelését, a Lisszaboni Szerződés 9. cikkének (társadalmi hatásvizsgálat) valódi végrehajtását, valamint a jó gyakorlatok felkutatását és terjesztését hangsúlyozták.

A javaslatokat az Európai Parlament, a Bizottság, a Szociális Védelmi Bizottság, a Foglalkoztatási Bizottság, az Európa Tanács és a szociális partnerek elé terjesztik, és mindegyik intézmény köteles megvizsgálni a saját felelősségét azok tartalmával kapcsolatban. Végül, de nem utolsó sorban mindenki egyetértett abban, hogy a 10. találkozó következtetéseit valamennyi európai intézménynek el kell juttatni, köztük elsősorban a Bizottságnak és a Tanácsnak. „*Ennek a találkozásnak strukturális helye van az Európai Szegénységellenes Platformban*”.

A vendégek kötelezettségvállalásai

Valamennyi vendég vállalta, hogy magával viszi a találkozón szerzett tapasztalatokat és a találkozó következtetéseit munkahelyére, és segíteni fogja az igények kielégítését és a következtetések megvalósítását. A szociális partnerek kötelezettséget vállaltak arra, hogy követik és segítik tagjaikat az európai szociális partnerek munkaerő-piaci befogadásról szóló keretmegállapodásának megvalósítása során. A következő idézet jól kifejezi a találkozó legfontosabb érzését: „*a műhelymegbeszélések során mindenképp megerősödött bennem az elkötelezettség a szegénység és a társadalmi kirekesztettség elleni küzdelem iránt.*”

A vendégek következtetései

A tegnapi felmérésből kiderült, hogy Önök (a delegációk tagjai) többségében azt gondolták, hogy ez a találkozó nem sok jelentőséggel bír a politikai döntéshozatalban. Ezzel szemben a vendégek előtt világossá vált, hogy a szegénység igazi szakértői a szegénységben élők (hiszen Önök tudják, mi is a szegénység), ezért a szegénység elleni küzdelem sem képzelhető el a szegénységben élők segítségével nélkül, és a szegénységben élők részvétele bármilyen szakpolitikai döntés meghozatalának előfeltétele. A résztvevők megköszönték a vendégek hozzászólásait.

„A szegénység kiáltása egyre hangosabb”: a küldöttek reakciói

Az osztrák delegáció egyik tagja felolvasta Michaela Moser, az EAPN végrehajtó bizottságnak bécsi tagja által nemrég kiadott felhívást, amely a tisztességes fizetésekért és a család–munkahely egyensúly fontosságát figyelembe vevő feltételekért száll síkra... Egy norvég küldött hangsúlyozta a gyermekeket és fiatalokat érintő szegénység megelőzéséről való párbeszéd fontosságát.

A résztvevők kijelentették, hogy a szegénységben élőket az Európa 2020 Stratégia már a szegénység és társadalmi kirekesztettség elleni küzdelem kiemelt szereplőinek tekinti. Ennek ellenére néhány évvel ezelőtt létrejött egy romastratégia, amely sosem valósult meg. Az EU-nak kifinomult ellenőrző mechanizmusokat kell kidolgoznia a szegénység elleni küzdelem eredményességének mérésére. Ennek segítségével láthatjuk, hogy jó irányba haladunk-e és számszerű mutatókkal értékelhetjük, de szükség esetén akár (a célok elérése érdekében) meg is változtathatjuk a stratégiát (Szlovákia).

Az Egyesült Királyság küldötte hangsúlyozta, hogy „a szegénység tapasztalat, nem státusz”: *„nem szabad embereket azért elvetni, mert gazdagok – mindenkivel együtt kell működnünk a szegénység elleni küzdelemben, még a gazdagokkal is.”* Szeretnénk, ha ezek a találkozók szolidaritást ébresztenének a társadalmi csoportok között; a szegények nem tehetnek a válságról. A bankokból meggazdagodó emberek tehetnek róla. Tehát *„még dolgoznunk kell az arculatunkon, ami azt jelenti, hogy be kell fektetnünk a kommunikációba”.*

A válság ára igen magas, mivel emberi életeket döntött romba: *„meg kell állítani a szociális megvonásokat”*... *„Ebből a szobából már egyre hangosabban hallatszik a szenvedők kiáltása, de nincs elég döntéshozó itt”.* A küldöttek felidéztek, hogy tavaly is felmerült, miért nincsenek itt politikusok; a hiányzásuk megbocsáthatatlan; meg kell értenünk ennek az okát. Miért építik le a tagállamok az Unió alapját képező szociális rendszereket? Lehet, hogy a médiában nem volt elég hangsúlyos a találkozónk mondanivalója? (Olaszország)

„A szegénységben élőket segítő civil szervezeteknek nincs elég pénzük. A szociális munkásoknak túl sok a papírmunkájuk; inkább az embereken kellene segíteniük, nem nyomtatványokat töltögetniük.”

Az intézmények és a szociális partnerek küzdelme a tisztességes munkahelyekért: a Bizottság álláspontja

Antonia CARPARELLI, megbízott igazgató, EU 2020: szociálpolitika Igazgatóság, az Európai Bizottság foglalkoztatásért, szociális ügyekért és társadalmi összefogásért felelős főigazgatósága

Európa minden országában a munkahelyeket követelik a leghangosabban, mivel a EU egyik prioritása, hogy mindenkit munkahelyhez segítsen. A „tisztességes” munkahelyek kérdése központi téma az uniós napirenden. A beavatkozások mindenhol azt mutatják, hogy a munkahelyteremtést kell a szakpolitikák középpontjába állítani. Figyelni kell arra, hogy mindenki hozzáférhessen a szociális ellátásokhoz (pl. lakóhelyhez), de még inkább az alapvető életfeltételek széles köréhez. „A szegényeknek szánt árucikkek egyre drágábbak (például a vízellátás), a gazdagoknak szánt árucikkek egyre olcsóbbak” (idézet az egyik műhelyszekcióból).

A diszkriminációellenes szakpolitika alapvető fontosságú, de vegyíteni kell a szociális és foglalkoztatási szakpolitikával. A családpolitikák nem tudnak lépést tartani a családszerkezetben történő változásokkal, pedig a soros magyar elnökség prioritásként kezeli ezt a területet. További területek még az oktatás (ennek kezelésére eszközökre van szükség) és a méltósággal végezhető munka (a környezetvédelmi kihívásokkal összefüggésben emelni kell **minden** munkahely minőségét az életminőség növelése érdekében).

A Bizottság elkötelezett az integrált megközelítés iránt: az Európa 2020 Stratégia minden szakpolitikai területen a jobb Európáért dolgozik. „Egyetértetek számos csaldottságukkal” fogalmazott Antonia Carparelli „de látok reménysugarakat, tehát meg kell erősíteni a találkozóba vetett bizalmat!”

Mik Woolley, a Foglalkoztatási Bizottság elnöke

Mik Woolley először bemutatta a Foglalkoztatási Bizottság (EMCO) munkáját. Hangsúlyozta, hogy a találkozón sok olyan téma merült fel, amelyet az EMCO is megfogalmazott már, tehát az itt hallottak megerősítették abban, hogy a megfelelő témákkal foglalkoznak. Egyetértett azzal, hogy a valódi probléma a végrehajtással van, és éppen ennek kezelése az EMCO kiemelt célja. Hamarosan egy teljesítménykimutatás kerül a miniszterek elé, amelyből láthatják, mi működik és mi nem az emberek munkához segítésében, ideértve a bérek elemzését is, különösképpen az elhelyezkedés után is megmaradó juttatások tekintetében. Ez valószínűleg választ ad majd a találkozón felvetett számos kérdésre.

Az EU Foglalkoztatási Bizottsága két hosszú napot töltött a nemzeti reformprogramok és a szegénységcsökkentési célok megvizsgálásával, különösen a „szociális vállalkozások” tekintetében, amelyek képesek „több és jobb” munkahelyet biztosítani. Kiemelte a találkozón szociális vállalkozásokról és a szociális gazdaságról szóló vitáit.

Mik Woolley elismerte, hogy az EAPN jó szövetséges, hiszen más civil szervezetekkel dolgozik együtt, továbbá hogy a társadalmi befogadás fontos lépés az emberek érdekeltté tételében, ami ráadásul a képzettségüket is emeli. Mik Woolley elismerte: a találkozón való részvétel megerősítette abban, hogy ezeket a munkaterületeket nyomon kell követni; végül megköszönte a küldöttek nyitottságát.

Estelle CEULEMANS, Európai Szakszervezetek Szövetsége (ETUC)

Miután köszönetet mondott a küldöttek közvetlen, élénk és szívélyes részvételéért, Estelle CEULEMANS tájékoztatta őket, hogy az ETUC következő hétre tervezett ülése az új gazdasági kormányzással fog foglalkozni (benne többek között a pénzügyi transzferekkel), ahol javasolni fogják a fizetések emelését: a fizetéseket nem „ellenségnek”, hanem az életminőség forrásának kell tekinteni. Többen sürgetik egy általános érdekű szociális szolgáltatásokat biztosító keretrendszer (SSGI) kialakítását: a minőség, hozzáférhetőség, fejlettebb oktatási rendszer terén.

Bár 12,5 millió munkahely jött létre, ez a szám kevesebb, mint a válság előtti 16 millió. Sok közülük bizonytalan pl. részmunkaidős, átmeneti, gyakornoki pozíció, és annak ellenére, hogy számos esetben fiatalok, nők, bevándorlók stb. részére hozták őket létre, alacsony minőségűek és gyakran bizonytalanok is. Különbőség van a munkahelyek száma és minősége között: az Unióban 19 millió munkahellyel rendelkező szegény van. A megoldást többek között a minőségi munkahely, fizetés, képzés, munkakörülmények és pályakép jelenti.

Az ETUC elkötelezett a szegénység elleni harc iránt. A jövő héten véglegesíteni tervezett „Athéni Nyilatkozat” („Athens manifesto”) az alábbi kötelezettségvállalásokat tartalmazza:

- Kampány egy szociális fejlődési protokoll megalkotásáért, amely az európai nemzetközi szerződésekbe foglalva biztosítaná, hogy az alapvető szociális jogok elsőbbséget élveznek a gazdasági szabadságjogokkal szemben.
- A horizontális szociális klauzula végrehajtása (a Lisszaboni Szerződés 9. cikkének végrehajtása).

- A fiatalokat sújtó szegénység elleni küzdelem.
- A diszkrimináció és dömping elleni küzdelem.
- A munkavállalói jogok védelmének erősítése.
- A pénzügyi piacok és a hitelminősítő intézetek szabályozásának követelése.
- A társasági adóalap harmonizációja.
- A tisztességes és fenntartható globalizáció támogatása.
- A társadalmi és magánélet közötti egyensúly elősegítése.

Az ETUC küzd a szegénység ellen, ami magában foglalja az aktív befogadásról szóló ajánlás, egy világos általános érdekű szociális szolgáltatásokat biztosító keretrendszer és a különösen fiatalok, idősek és nők képzését elősegítő keretmegállapodás végrehajtását is. Az ETUC együttműködik a Kereskedelmi Világszervezettel is, amely az EU-nál sokkal progresszívebb szövegekkel rendelkezik, bár azok a szegényebb, fejletlen vagy elégtelen biztonsági hálózattal rendelkező országokra vonatkoznak.

Rebekah Smith, Business Europe

Rebekah Smith egyetértett azzal, hogy a munkaerőpiaci integráció fontos eszköze a szegénység elleni küzdelemnek, ráadásul hasznos a társadalom számára is. A jó szociális rendszer támogatásához jó gazdasági rendszerre van szükség. A gazdasági növekedés a szociális rendszerek fenntartása érdekében is fontos. A válság sok vállalkozást sodort nehéz helyzetbe, és intézkedések történtek az alkalmazottak megtartására is, jóllehet ez sok helyen a munkaidő csökkentését jelentette. A munkaerőpiacon megfelelő képzettségű munkavállalókra van szükség. A munkahely és család közötti egyensúly tekintetében a részmunkaidő lehet a megoldás a munkába való visszatéréshez. *„Nem gondolom, hogy a részmunkaidős vagy ideiglenes munkák bizonytalan munkahelyet jelentenek: jobb a részmunkaidős állás egy jó munkáltató mellett, mint a teljes munkaidős egy rossz munkáltatóval.”*

A képzettségi szint emelése is fontos: a munkaerőpiac igényeihez illeszkedő képesítésekre van szükség, nemcsak a piaci vállalkozásoknál, hanem az állami intézményekben is. Az együttműködést az a *befogadó munkaerőpiacokról szóló keretmegállapodás* segíti elő, amely az ETUC, az UPME, a Kézműves-, Kis- és Középvállalkozások Európai Szövetsége, valamint a Közszolgáltatásokat Biztosító Munkáltatók és Vállalatok Európai Központja (CEEP) között jött létre.

Végül Rebekah Smith hangsúlyozta, hogy a munkaerőpiac hozzáférhetőbbé tételéhez, integrálásához és fejlesztéséhez az általános akadályokra és a megoldásokra kell koncentrálni, például meg kell változtatni az adott munkatípus arculatát, támogatni kell a sokféleséget és el kell ismerni az egyéni képességeket.

„Csak mi látjuk belülről a helyzetünket”: a küldöttek válasza a Bizottságnak

← JOBS HERE

← EMPREGO AGUI

← IO EMPLOI

„A részmunkaidő azoknak jó, akik önként választják, azoknak nem, akiket határozott munkaidős vagy részmunkaidős szerződés aláírására kényszerítenek” (Olaszország).

„A szegénységben élőknek arra kellene kérnie az ETUC képviselőit, hogy tolmácsolják az üzenetünket a munkavállalóknak, mivel ők a mi oldalunkon kell, hogy álljanak” (Németország).

„... Lenne egy kívánságom. Senki sem akart közülnk szegény lenni. Szeretnénk, ha figyelembe vennék a tapasztalatainkat. Csak mi látjuk a helyzetünket belülről.” (Franciaország)

A szlovén küldöttség szociálisabb Európát sürgetett, emlékeztetve arra, hogy Szlovéniában igazságos elosztási rendszer működött, ma viszont az emberek a problémáik között nosztalgiával tekintenek a múltba, és úgy tekintik, hogy az uniós kapitalizmus nem működőképes. A fenntartható fejlődésbe a gazdaságot, a társadalmat és a kultúrát is be kell vonni.

A küldött szerint több EP képviselőnek kellene jelen lennie a találkozón... *„Ha a kormányok nem akarják elvégezni ezt a munkát, nekünk megvan hozzá a szakismeretünk.”* Üzenete a Bizottság felé az, hogy *„a pénz újra kell osztani!”*

Egy másik küldött azt kérdezte: ki segíthet szembeszállni egy olyan munkáltatóval, aki az EU-tól kapja a támogatásokat, de nem fizeti ki a béreket? *„December óta a munkaközvetítő nem hajlandó juttatásokat fizetni, mivel hivatalosan továbbra is alkalmazásban maradtunk. Mit tehetünk?”* *„A szegénység kiáltása egyre hangosabb”,* de a szakpolitikákat nem hajtják végre. Kérdés, hogy jó-e a jelenlegi struktúra.

„Hallatniuk kell a hangjukat!": zárszó

JANUSZ GALEZIAK, a soron következő lengyel EU elnökség képviselője

Janusz Galeziak megköszönte a jelenlevőknek a szociális napirend egyik legfontosabb találkozóját *„Hallatniuk kell a hangjukat!”* A tagállamoknak áprilisig kellett elkészíteni beszámolóikat a nemzeti reformprogramokról. Június közepén a Foglalkoztatási és Szociális Ügyek Tanácsa országspecifikus ajánlásokat fogad el az Európa 2020 Stratégia végrehajtásának biztosítása érdekében. A lengyel elnökség ellenőrizni fogja a nemzeti reformprogramok végrehajtását a célok teljesülésének biztosítása és a következtetések megfogalmazása érdekében. Az „új” éves szegénységellenes Konventen, amely a szegénységellenes kerekasztal-konferenciát váltja fel, remélik, hogy értesülnek majd a nemzeti reformprogramokkal kapcsolatos fejleményekről.

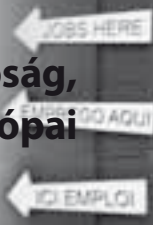
A lengyel elnökség prioritásai közé tartoznak: a generációk közötti szolidaritás (mint lehetőség az új munkahelyek, szolgáltatások és termékek létrehozására, a társadalmi repedések megelőzésére; pl. a fizetőképes és a fizetéképtelenek közötti szolidaritás), másodszor az aktív Európa (vagyis a működő/dolgozó Európa), harmadszor pedig az állami és magánszektor közötti együttműködést is elősegítő állampolgári partnerségek. Elengedhetetlennek tartjuk az állami szektor támogatását az Európai kohézió megvalósításához. *„A hangjuk, üzenetük és javaslataik nagyon fontosak”.*

MÁRTON IZABELLA, az EAPN elnökhelyettese

Már mindent elmondtak és egyetértek az üzenetekkel. *„Az emberek nem lakhatnak jól papírral”:* sok fontos döntés még nem került át a gyakorlatba. Az állami megvonásokat meg kell szüntetni a szociális kiadások terén: ne a szegénységben élőkkel fiztessék meg a válság árát; a szociális szolgáltatások pedig elemi fontosságúak. Igazságosabb elosztásra van szükség a szegénység legyőzéséhez.

Bár frusztráló, hogy nem mindig valósulnak meg a találkozón megfogalmazott eredmények, azok továbbra is fontosak a döntéshozók számára. Az EAPN köszönetét fejezi ki a magyar elnökségnek, valamint Dániának, hogy vállalta a találkozó 2012. évi megtartását. Az EAPN támogatni kívánja a szegénységben élők nemzeti és helyi találkozóit is: ez jó jele lenne az elkötelezettségnek. *„A szegénység témájában Önök a szakértők; az Önök hangjának meghallgatása nélkül nem szüntethető meg a szegénység.”*

1. számú melléklet: Európai Bizottság, Foglalkoztatási Főigazgatóság, válasz a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők éves európai találkozóján megfogalmazott követelésekre és üzenetekre

1. TERÜLET: ÁTFOGÓ CÉLOK	
A találkozón megfogalmazott követelések	Válasz
A gazdasági és szociálpolitikák közötti szakadék csökkentése; a társadalmi kohézió erősítése; minden szakpolitika szociális jogok érvényesítésére gyakorolt hatásának ellenőrzése	<p>Az Európa 2020 Stratégia három 2020-ig elérendő fő cél megvalósulása érdekében sürget intézkedéseket: a 20 és 64 év közöttiek munkaerő-piaci jelenlétének 75%-ra növelése; a korai iskolaelhagyás 10% alá csökkentése, legalább 20 millió ember kiemelése a szegénységből.</p> <p>A nemzeti szegénységcsökkentési célokat Svédország, Hollandia és Spanyolország kivételével minden tagállam meghatározta</p> <p>A nemzeti reformprogramokon keresztüli ellenőrzés (10. szociális iránymutatás)</p> <p>Az EU Szegénységellenes Platformja támogatja a szegénységcsökkentési célok megvalósítását</p> <p>A Bizottság tovább erősíti a hatásvizsgálatot; a többi uniós intézményt is bátorítja a Bizottság javaslatainak érdekében végzett változtatások hatásának értékelésére; valamint felhívja a tagállamokat a nemzeti szintű szakpolitikai változások hatásának figyelembe vételére</p>
Határozott elköteleződés a gyermekszegénység csökkentése iránt	A 2011. 03. 31-én elfogadott tanácsi következtetések; az EU Platform lehetővé teszi, hogy a Bizottság 2012-ben ajánlást terjesszen elő a többbretű gyermekszegénység kezelésére és a gyermekjólét elősegítésére
2. TERÜLET: PÉNZÜGYI BEFOGADÁS	
A találkozón megfogalmazott követelések	A Bizottság válasza
A minimum jövedelem mint dinamikus eszköz és befektetés a társadalmi befogadásba; a szociális szolgáltatások hatékony rendszerének része és alkotóeleme, ami kapcsolódik a megélhetés valódi költségeihez	<p>A válság hatásainak vizsgálata azt mutatja, hogy a minimumjövedelemrendszerek felbecsülhetetlen fontosságú biztonsági hálókat biztosítottak, amelyek most ugródeszkeként kell, hogy szolgáljanak a munkaerő-piacra való visszatérésben. Továbbra is szükséges az aktív befogadási reformok végrehajtása, különösen a szolgáltatások újjászervezése a kiszolgáltatott társadalmi csoportok részére történő egyablakos megközelítést biztosítására, valamint a foglalkoztatási szakpolitikák és a szociális segélyek összekapcsolására.</p> <p>Az EU Platformon a Bizottság bemutatja 2012. évi közleményét az aktív befogadás nemzeti szintű megvalósításának részletes értékeléséről</p>
Mikrohitelezési rendszerek ösztönzése	PROGRESS: 2011 eleje óta működik a mikrofinanszírozási eszköz a fiatalok, nők és tartós munkanélküliek támogatására
Bankszámlát mindenkinek	A bizottsági elemzése és a kiterjedt egyeztetés széles körű támogatást azonosított az EU alapbankszámlákhoz segítségi intézkedéseiről; a Bizottság 2011-ben jogszabályi kezdeményezést terjeszt elő
3. TERÜLET: LAKHATÁSI KEREKESZTETTSÉG ÉS HAJLÉKTALANSÁG	
A lakhatás mint alapvető európai jog; a megfizethető és fenntartható lakhatás támogatása a strukturális alapokból; a szociális lakásokban élők és a hajléktalanok számára hatékony támogatás és szociális szolgáltatások biztosítása	<p>2010 = a hatékonyabb szakpolitikák irányába történt áttörés éve</p> <p>A szociális védelemről/befogadásról szóló közös jelentés arra hívja fel a tagállamokat, hogy integrált szakpolitikákat dolgozzanak ki a hajléktalanság kezelésére és a útmutatást ad ennek megvalósítására (kormányzás, ellenőrzés, értékelés; konkrét célok meghatározása)</p> <p>Az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásainak módosítása a marginalizált közösségek lakhatáshoz segítésének finanszírozása érdekében „Konszenzuskonferencia” (első a szociálpolitika területén): szakpolitikai ajánlások a magas szintű bizottság részéről a szakértők nyilvános meghallgatását követően; hajléktalanok nemzetközi egyeztetése nyolc tagállamban és december 9-10-én egy kétnapos konferencia. Kiemelt témák: lakhatásorientált megközelítések ösztönzése a menekültszállók és nemzetközi szállások helyett; integrált megközelítés a bevándorlók és hajléktalan uniós állampolgárok helyzetének kezelésére; A hajléktalanság és lakhatási kirekesztés kezelése: az EU Platform kiemelt prioritása</p>

4. TERÜLET: SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK	
Minőségi sztenderdek létrehozása	<p>A Bizottság 2010. évi szociális szolgáltatásokról szóló Önkéntes Európai Minőségi Keretrendszere annak érdekében, hogy közös nevezőt találjunk a minőségi uniós szociális szolgáltatások ügyében; végrehajtása a jó gyakorlatok cseréjén és a nemzetközi projektek támogatásán keresztül</p> <p>A Bizottság ágazati szinten fejleszti a Keretrendszert, ideértve a tartós ápoolást és a hajléktalanság ügyét is.</p>
Mindenkinek joga van a szociális szolgáltatások igénybe vételéhez	<p>Mindenki számára biztosítani a minőségi szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést az aktív szociális részvétel érdekében: ez az aktív befogadási stratégia egyik pillére a három közül</p> <p>Az EU Platformon a Bizottság bemutatja 2012. évi közleményét az aktív befogadás nemzeti szintű megvalósításának részletes értékeléséről</p>
A szociális innováció elősegítése	<p>Az EU Platformon hangsúlyozni: a szociális innováció a gazdasági, társadalmi és területi kohézió biztosításának eszköze</p> <p>Társadalmi kísérleti projektek támogatása a PROGRESS keretében (2009 és 2010)</p> <p>A szociális gazdasági kezdeményezések mint a növekvő szociális igényekre adott válasznak a támogatása az EU Platform által</p>
5. TERÜLET: FOGLALKOZTATÁS ÉS KÉPZÉS	
A munkaerő-piaci aktiválás részeként általános hozzáférés az oktatáshoz és a képzésekhez	<p>Az aktív befogadási stratégia egyik pillére a három közül</p> <p>Az EU Platformon a Bizottság bemutatja 2012. évi közleményét az aktív befogadás nemzeti szintű megvalósításának részletes értékeléséről</p>
Hátrányos helyzetű fiatalok segítése a kihívások kezelésében	<p>Az Európa 2020 Stratégia céljai: az iskolát elhagyók számának 10% alá csökkentése; a felsőfokú végzettséggel rendelkező 30-34 év közöttiek legalább 40%-ra emelése</p>
6. TERÜLET: RÉSZVÉTEL	
Rendszeres részvétel, hivatalos státusszal és struktúrával	<p>A Bizottság támogatja az uniós érintettekkel folytatott strukturált párbeszédet</p> <p>Hasonló struktúra lehetősége nemzeti szinten</p>
A szegénységben élők részvétele	<p>Az EU Platform központi eleme</p>
A párbeszéd kiterjesztése minden szinten	<p>A részvételen alapuló megközelítések részét képezik a Bizottság által is támogatott szociális innovációknak</p>

2. számú melléklet: az EAPN válasza a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők európai találkozóin megfogalmazott követelésekre és üzenetekre

1. TERÜLET: ÁTFOGÓ CÉLOK	
A találkozón megfogalmazott követelések	Válasz
A gazdasági és szociálpolitikák közötti szakadék csökkentése	Ez a követelés az EAPN dokumentumaiban is központi helyet foglal el, különösen a válság hatásairól szóló jelentéseinkben. Az EAPN több szereplő bevonásával (Szociális Platform, környezetvédelmi civil szervezetek, szakszervezetek és fejlesztési civil szervezetek) lobbikampányt indított uniós és nemzeti szinteken, hogy elérje az gazdasági és szociális politikák közötti kiegyensúlyozottabb megközelítés beépítését az új uniós stratégiába (az Európa 2020 Stratégiába). A szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők Európai Éve 2010 alkalmából alakult Civil Szervezetek Koalíciója ugyanezt a célt igyekezett elérni. Ez a több szervezet támogatásával végzett lobbitevékenység először eredményezett uniós számszerű célkitűzést a szegénység csökkentésére; a stratégia keretében új szociális útmutatás is született, valamint javaslatot tettek a „Szegénységellenes Platform” létrehozására. Most azon vagyunk, hogy e javaslatokat konkrét tettek kövessék.
Hatékonyabb nemzeti cselekvési tervek / szociális Nyitott Koordinációs Módszer támogatása – integrált politikai rendszerek a jogokhoz, erőforrásokhoz és szociális szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés érdekében	Az EAPN kiállt amellett, hogy a Szociális Nyitott Koordinációs Módszer továbbra is bennmaradjon az Európa 2020 Stratégiában, különösképpen annak hangsúlyozásával, hogy jogérvényesülésen alapuló, integrált nemzeti stratégiákra van szükség a szociális védelem és társadalmi befogadás területén. Az EAPN Nemzeti Szegénységellenes Platformok létrehozására hív fel, magában foglalva a szegénységben élőket és más érintetteket tömörítő, szervezeteket, hogy azok részt vegyenek e stratégiák kidolgozásában, végrehajtásában és nyomon követésében. A kampány továbbra is tart.
Emberi jogok – a hozzáférés és a többrétegű szakpolitika elősegítése; a társadalmi kohézió, a diszkrimináció elleni küzdelem és az egyenlőség erősítése	Az Európa 2020 Stratégiával kapcsolatos lobbikampányunk azon a felismerésen alapul, hogy a szegénység az alapvető jogok megtagadása, és emberi jogokat figyelembe vevő megközelítést sürget a szegénység elleni küzdelemben, továbbá az esélyegyenlőtlenség és a diszkrimináció elleni küzdelemre igyekszik irányítani a figyelmet. A 2010-es Civil Szervezetek Koalíciója által szervezett Embergügyi kezdeményezés, amelynek keretében 3000 aktivista font embergügyiút az Európai Parlament épülete köré, arra hívta fel a figyelmet, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásához elengedhetetlen a szegénység elleni küzdelem emberi jogokon alapuló megközelítése. Azt az üzenetet próbálta értésre adni, hogy mindenkinek jut elég, ha igazságosan és fenntartható módon osztjuk el.
Aktív befogadás	Lobbizott azért, hogy az Aktív Befogadási Ajánlás (2008) integrált megközelítést alkalmazzon a szolgáltatásokhoz, megfelelő jövedelemhez és munkahelyhez való hozzáférés ügyében. Továbbra is lobbizik a javaslat végrehajtásáért, és most dolgozott ki egy EAPN-füzetet, amely kiemeli az aktív befogadással kapcsolatos jó gyakorlatokat és fontosabb aggodalmainkat/javaslatainkat.
2. TERÜLET: PÉNZÜGYI BEFOGADÁS	
A találkozón megfogalmazott követelések	Válasz
A méltóságteljes élethez szükséges minimum jövedelem, megfelelő szintjének kialakításában az EU vállaljon vezető szerepet	Az európai találkozók központi szerepet játszottak abban, hogy az EAPN kiemelt prioritásként kezeli ezt a témát. Az EAPN 2008 óta folytat kampányt a minimum jövedelem (megfelelő jövedelem a méltóságteljes élethez) érdekében, aminek része egy honlap és olyan alapidokumentumok, mint a minimum jövedelem kisokos. Az EAPN és a belga EAPN minimum jövedelemről szóló közös konferenciája az EAPN kiemelt eseménye volt 2010-ben. Ez a rendezvény egyben lobbizott a mindenki számára garantált minimum jövedelemről szóló uniós keretirányelv kidolgozásáért is. Együtt dolgoztunk az Európai Parlamenttel a minimum jövedelmekről szóló jelentés és utókövetés ügyében is. Lobbiztunk a belga soros elnökségnél és a Bizottságnál egy költségvetési szttenderdekről szóló szakértői értékelés ('peer review') érdekében, valamint azért, hogy létrejöjjön egy részvételen alapuló módszer a minimum jövedelem megfelelő szintjének meghatározásához.

Pénzügyi bevonás – mindenki számára elérhetővé tenni a bankszámlát, hiteltanácsadással és kölcsönlehetőséggel	Az EAPN Európa 2020 nyilatkozatában és a Tavaszi Szövetségben ('Spring Alliance') is szereplő követelés. Az EAPN válaszolt a Bizottság pénzügyi befogadásról szóló egyeztetésére és a munka nyomon követésére.
3. TERÜLET: LAKHATÁSI KEREKESZTETTSÉG ÉS HAJLÉKTALANSÁG	
Megfizethető lakhatás mint alapvető jog és uniós szintű prioritásként elfogadott cselekvés a hajléktalanság ügyében	Az EAPN Európa 2020 nyilatkozatában és a Tavaszi Szövetségben is szereplő követelés. A hajléktalanság és a lakhatási kirekesztés tematikus évének támogatása. Részvétel a belga elnökség Hajléktalanügyi Konszenzusos Konferenciáján. A FEANTSA hajléktalanokról szóló EP nyilatkozatért végzett lobbitevékenységének támogatása. (2010)
Nemzeti stratégiák a lakhatási és hajléktalansági problémák kezelésére	Szorgalmazzuk, hogy a szociális védelemről és társadalmi befogadásról szóló integrált nemzeti stratégiák tartalmazzanak kiemelt intézkedéseket a lakhatás és a hajléktalanság ügyében. Támogatjuk, hogy a lakhatás és a hajléktalanság ügye a Szegénységellenes Platform európai zászlóshajó kezdeményezésnek legyen a tematikus prioritása.
Lakhatás a Strukturális Alapok célkeresztjében	Sikeresen lobbiztunk azért, hogy a Strukturális Alapok támogassák a megfizethető lakhatáshoz való hozzájutást. Ezt a követelést továbbdolgozta az EAPN Strukturális Alapokról és az EU kohéziós politikájáról szóló állásfoglalása.
4. TERÜLET: SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK	
A minőségi szociális szolgáltatásokhoz való egyetemes jog	Az EAPN Európa 2020 nyilatkozatában szereplő alapkövetelés. Kampányoltunk azért, hogy a szociális szolgáltatások kikerüljenek a Szolgáltatási Irányelvből
Minőségi szociális szolgáltatások, szegénységben élők bevonásával	A Szociális Platformmal való közös munka a szegénységben élők bevonásával. Jelenleg is folyó munka a minőségszociális és az eszközkészlet tudásának megosztásáról.
A minőségi szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés finanszírozása a Strukturális Alapokból	Az EAPN állásfoglalásában szereplő követelés; lobbitevékenység a Bizottság, a Tanács és a Parlament előtt a kohéziós politika jövőjével, a strukturális alapok ügyével és a jó példák kiemelésével kapcsolatban.
A minőségi egészségügyi ellátáshoz és a charta által garantált jogokhoz való hozzáférés	Az EAPN Európa 2020 nyilatkozatában és a Tavaszi Szövetségben is szereplő követelés. Az Európai Népegészségügyi Szövetségi Charta támogatása. Együttműködés a PICUM-mal és a Női Lobbival, valamint a King Bedouin Alapítvánnyal a szolgáltatásokhoz való hozzáférés ügyében, különösen az okmányokkal nem rendelkező bevándorlók egészsége ügyében (közös konferenciát és üléseket tartottunk a munka utókövetésére)
A gyermekellátás kiterjesztése	Folyamatos követelés az EAPN nemzeti cselekvési tervek és a Szociális Nyitott Koordinációs Módszerről szóló állásfoglalásában; kiemelve a gyermekszegénységről szóló „könnyített éves jelentésben”, az EAPN Európa 2020-al kapcsolatos nyilatkozatában, a Platform Zászlóshajó állásfoglalásaiban, ezen a területen az Eurochild munkájának a támogatása.
Az energiaszegénység kezelése	Szakszervezetekkel és civil szervezetekkel együtt folytatott lobbikampány annak érdekében, hogy az energiaszegénységet a nemzeti cselekvési terveken keresztül kezeljék az Energiacsomagban. Most a végrehajtás ügyében lobbizunk, együtt a következő szervezetekkel: Cecodhas, belga elnökség, ETUC és BEUC.
5. TERÜLET: FOGLALKOZTATÁS ÉS KÉPZÉS	
A minőségi és egészséges munkához való hozzáférés és oktatáson, képzésen keresztüli támogatás	Az EAPN befogadó munkaerő-piacról és aktív befogadásról szóló követelésének a része. Az EAPN válaszol az Európai Foglalkoztatási Jelentésekre és hangsúlyozza a minőségi munkahelyek létrehozásának és a tartós munkanélküliek álláslehetőségeinek szükségességét. Az EAPN sürgeti, hogy a munkahelyhez való hozzáférés és a munkahelyek minősége jelenjen meg az EU 2020 Foglalkoztatási Iránymutatásaiban. Az EAPN videót készít az aktív befogadás érdekében végzett pozitív aktiválásról. Szakszervezetekkel és más szereplőkkel is együttműködünk ez ügyben (pl. közös szociális konferencia, 2010. március)
A szankcionáló jogszabályok, szakpolitikák eltörlése	Az EAPN felhívja a figyelmet a büntető szankciókra és lobbizik azok hatása ellen a nemzeti reformprogramok értékeléséről szóló jelentésében, de az EAPN válságjelentésben is (2009, 2010)

Megújuló energiaforrások az új munkahelyek és a hagyományosenergia-megtakarítás érdekében	Az EAPN Európa 2020 nyilatkozatában és a Tavaszi Szövetségben is szereplő kiemelt követelés. Levelek a minisztereknek, lobbizás a minőségi zöld és fehér (orvosi) munkahelyek létrehozása érdekében
6. TERÜLET: RÉSZVÉTEL	
A szegénységben élők szegénység elleni küzdelemben történő bevonásának elősegítése	<p>Az EAPN kiemelt prioritása. Az elnökséggel együtt éves szegénységben élők találkozóinak koordinálása és nemzeti megvalósításának szorgalmazása. Nemzeti szegénységben élők találkozó és akciók, a legtöbb tag-hálózat szervezésében a 2010-es európai év kapcsán</p> <p>A szegénység tárgyában rendezett EU PEP és más uniós szakpolitikai találkozók közti kapcsolat erősítése: pl. a 9. éves találkozó résztvevői által megfogalmazott üzenet becsatornázása a 2010. évi társadalmi befogadásról szóló Kerekasztal konferenciára</p> <p>Az EAPN továbbra is követeli, hogy az európai és nemzeti politikai döntéshozatalba vonják be a szegénységben élőket és azok szervezeteit minden szinten és minden szakaszban.</p> <p>A tagok támogatása a részvétel erősítésére szemináriumokon és más foglalkozásokon keresztül. Új, 2010-ben fülbesúgós tolmácsolással megvalósított módszerek (pl. a minimálbér konferencia)</p> <p>„Kis lépések, nagy lehetőségek” c. részvételi könyv (2009); és egy új füzet 2011-re a részvételen alapuló döntéshozatal és a szervezetek további jó gyakorlatainak bemutatására</p> <p>Stratégiát dolgoztunk ki az EAPN részvétel-orientáltságának növelésére olyan emberekkel, akik szegénységben élnek, nemzeti koordinátorokkal és végrehajtó bizottsági tagokkal, megállapítottuk a fő célokat a nemzeti hálózatok és az EAPN európai munkájához. Ezt a stratégiát az EAPN következő (2012-2015-re szóló) stratégiai tervébe integráljuk.</p> <p>2011-ben képzést szervezünk azon szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők számára, akik aktívan vesznek részt a nemzeti hálózatokban és még aktívabbak szeretnének lenni az EAPN európai munkájában.</p>
Rendszeres részvétel, hivatalos státusszal és struktúrával	Követeléseket tartalmaz az EAPN nyilatkozat, a 2010-es civil szövetségi alapkövetelések és az alap EAPN-dokumentumok, köztük a Szegénységellenes Platform. A Szociális Nyitott Koordinációs Módszer célja: a részvétel fontossága nyíltan megjelenik az európai évvel kapcsolatos tanácsi nyilatkozatban és a Bizottság Szegénységellenes Platformmal kapcsolatos közleményében. Az EAPN síkra száll a szegénységben élők éves találkozóinak fontosságáért és a gyakorlat nemzeti szintű megvalósításáért. Azt is hangsúlyozzuk, hogy ezek nem egyszeri találkozók, hanem rendszeres, strukturált párbeszéd a szakpolitikai megoldások ügyében, különösen a Szociális Nyitott Koordinációs Módszer ügyében, valamint a Szegénységellenes Platform minden szintjén. Sürgetjük, hogy fogadjanak el és valósítsanak meg uniós és nemzeti szinten is a részvételt elősegítő iránymutatásokat.
Mutatók a részvétel nyomonkövetésére	Az EAPN javasolta mutatók létrehozását és hozzájárulást nyújtott a bizottsági tanulmányhoz. Reméljük, hogy 2010-ben látjuk majd ennek az eredményeit..

3. számú melléklet: A szegénységben élők 10. európai találkozójának küldöttei és vendégei

Ausztria

SCHUTTE Michael	MindestVerUnischerung
SCHMIDT Wolfgang	AMSEL
MAIR Martin	Aktive Arbeitlose
GURTHNER Christine	Verin Pe-Le
BRANDEL Doris	SHG "Gutes Leben für alle"

Belgium

BACKES Stephan	EAPN Belgium
BAERT Geneviève	Réseau wallon de lutte contre la pauvreté
DELESCAILLE Alain	Réseau wallon de lutte contre la pauvreté
STEPMAN Patricia	Vierdewereldgroep Aalst
MEULEMAN Daniël	t'Hope Roeselaere

Bulgária

PEKANOV Angel	Mecembria
HRISTOVA Ekaterina	Nevo Drom
PAVLOVA Adriana	EAPN Bulgária
IVANCHEV Petar	EAPN Bulgária
HRISTOV Aleksandar	EAPN Bulgária

Horvátország

SVAGUSA Vesna	Drop of Kindness
---------------	------------------

Cseh Köztársaság

MALIKOVA Barbara	BLISS without RISK
HORVATH Jan	BLISS without RISK
BLAHA Petr	BLISS without RISK
PIJALEK Jiri	BLISS without RISK
JASKOVA Radka	BLISS without RISK
KANOCHOVA Katka	BLISS without RISK

Ciprus

Kimentését kérte

Dánia

BAY PETERSON Sofie	Sand
HOLCK Ivan	Sand
HOLMGREN René	Sand
ERNSTSEN Per	Sand
JENSEN Leif	Sand

Észtország

MERE Maur	EAPN Észtország
TOPAASIA Ervin	Nömme Child Welfare
TRAMBERG Irma	Nömme Child Welfare
KAHJU Laura	EAPN Észtország

Finnország

VAISANANEN Veikko	EAPN Finnország
HAKANIEMI Matti	

KYTOMAKI Tim	
HASANEN Liisa	
TYYNELA Arja	

Franciaország

COLINET Geneviève	EAPN Franciaország
PY Sofian	Fondation Armée du Salut
VARET Sylvie	EAPN Franciaország
KUCHARSKI Sonia	EAPN Franciaország
PION Dominique	Hospitalité des Femmes
GHARBI Arnaud	Espaces

Németország

BIEHN Erika	Verbanc alleinderziehender Mütter & Väter
FRANKE Werner	Strassenfeger
HUGET Brigitte	Frauenladen Beesko
SCHMIEDL Robert	Verdi Erwerbslosenausschuss
SCHROTER Jens	Institute für angewandte Armut
WEBER Jürgen	hartzIV Betroffene

Görögország

KALDANI Maria	EAPN Görögország
DINOPOULOU-TZATZIMAKI Fani	Szövetség a Fiatalok Társadalmi Támogatásáért

SANKOH Hawanatu

VANGELA Maria	Társadalmi Munka Alapítvány
VAGGA Giannoula	

Magyarország

MESTER Attila	Magyar Szegénységellenes Hálózat
BARANYECZ Janos	Magyar Szegénységellenes Hálózat
HENN Brigitta	Magyar Szegénységellenes Hálózat
KISS Csabane	Magyar Szegénységellenes Hálózat
SZEKELYHIDINE B. Maria	Magyar Szegénységellenes Hálózat

Izland

GUDNASON Gudni Heidar	EAPN Izland
-----------------------	-------------

Írország

LYNCH Kay	
MACKAY Michael	Simon Galway
CONNORS Annie Mary	Ír Vándor Mozgalom
PIERCE Laura	INOÜ (Ír Nemzeti Szervezet a Munkanélküliekért)
FITZPATRICK Karen	One Family

Olaszország

ALILOVIC Vesna	
BYBLIV Oksana	
FIORETTI Francesco	
BATTAGLIA Beppe	

EMILIO Sabrina		KRUNIC Jasmina	SeConS Development Initiative group
RUFINO Francesca		Szlovákia	
Litvánia		TRNOVEC Stanislav	Szlovák Szegénységellenes Hálózat – Nagycsaládosok Klubja
BARANAUSKAITE Vaida	HPI Baltic Foundation	FEJKOVA Petra	Szlovák Szegénységellenes Hálózat
NORMANTIENE Natalija	Zlibinai Community	HERO Jan	Szlovák Szegénységellenes Hálózat – Kremnicai Roma Gimnázium
GRISKEVICIENE Lolita	Gelvonai Community	SPIRKOVA Miriam	Szlovák Szegénységellenes Hálózat
LAUKEVICIENE Gema	Lithuanian Red Cross	Szlovénia	
Luxemburg		NOUHOUH Ibrahim	Zavod Risi – EAPN Szlovénia
LUDWIG Caroline	EAPN Luxembourg	NOVAK Miroslava	Zavod Risi – EAPN Szlovénia
FANNAN Zarah	EAPN Luxembourg	KNIFIC Vida	Zavod Risi – EAPN Szlovénia
Macedónia		SVETANIC Llonka	Zavod Risi – EAPN Szlovénia
CAROVSKA Mila	Macedóniai Szegénységellenes Platform	Spanyolország	
Málta		ALLENDE Isabel	EAPN Spanyolország
VELLA HABER Paul	EAPN Málta	AKRIKEZ Layachi	
CAMILLERI Helen	EAPN Málta	CERQUEIRAS Ana	
DIALLI Christopher	EAPN Málta	VILLAFRANCA d.I.T Martin	
GOITOM Yosief	EAPN Málta	DE DIEGO Marta	
Hollandia		DIAZ-PLAZA Maria S.	
SMEEKES Alida	EAPN Hollandia	BAIXAULI M. Luisa	
AIBICH Abdel	EAPN Hollandia	Svédország	
VAN LINSCHOTEN Marianna	EAPN Hollandia	ANDREASSON Rasken	EAPN Svédország
PAVLASCHRILI Inga	EAPN Hollandia	ANDREASSON Ann Kristine	EAPN Svédország
LEEMKUIL Sonia	EAPN Hollandia	CARLSSON Bengt	EAPN Svédország
Norvégia		ANDREASSON Theres	EAPN Svédország
GENFELDT Anna	House of Poverty	NORDSTROM Mari	EAPN Svédország
HASSAN Jamila	Bibi Amka	Egyesült Királyság	
MATHISEN Kim	Total Rehab	RAMADAN Nazek	Migrant voice EAPN Anglia
LEGPOLD PETERSEN Merethe	Single Parents Association	MUHIADDIN Maysoun	Migrant voice
FORSBERG Tore	AKTBO Selfindependent	TARUVINGA Yeukai	Migrant voice
Lengyelország		HESLOP June	ATD Fourth World
OSINSKA Anna	ATD QUART MONDE	McMURCHIE Mary	ATD Fourth World
SLEDZ maria	ATD QUART MONDE	NEVILLE Anne-Marie	ATD Fourth World
DARKOWSKA Elzbieta	ATD QUART MONDE	Elnök	
CEDRO Alina	ATD QUART MONDE	ÓRY Csaba	európai parlamenti képviselő
WIERA Mirosław	ATD QUART MONDE	Előadók	
FREY Włodzimierz	ARIADNA Varsó	BALOG Zoltán	társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár, Magyarország
Portugália		ANDOR László	foglalkoztatásért, szociális ügyekért és társadalmi összetartozásért felelős európai uniós biztos
LOPES Rui	EAPN Portugália	CARPARELLI Antonia	megbízott igazgató, Európa 2020 – Szociálpolitika, Európai Bizottság
COSTA Higinio	EAPN Portugália Lisszabon	BEETS Lauris	A Szociális Védelmi Bizottság elnöke
CARRASQUEL Iris	EAPN Portugália Braga		
ALMEIDA Paula	EAPN Portugália Guarda		
CANHOTO Prudencio	EAPN Portugália Beja		
Szerbia			

Poul Skytte CHRISTOFFERSEN	Dánia nagykövete
WOOLEY Mick	A Foglalkoztatásügyi Bizottság elnöke
DIERCKX Danielle	Oases – Antwerpeni Egyetem
COURARD Philippe	szociális integrációért és szegény-ségellenes küzdelemért felelős államtitkár, Belgium
CEULEMANS Estelle	ETUC – CSE
SMITH Rebekah	Business Europe
HOREMANS Ludo	EAPN elnök
LAMBERT Jean	EP képviselő – Zöldek
GALEZIAK Janusz	Lengyelország állandó képviselő
FARRELL Fintan	EAPN igazgató
Magyar minisztérium	
LAKNER Zoltán	Közgazgatási és Igazságügyi Minisztérium, Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság
NAGY Katalin	Magyarország állandó képviselő
VAJDA Györgyi	Magyarország állandó képviselő
JUTKUSZ Lilla	Közgazgatási és Igazságügyi Minisztérium, Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság
Dán minisztérium	
EJDRUP WINTHER Eva	Szociális Ügyek Minisztériuma
BOJE NIELSEN Mikkel	Szociális Ügyek Minisztériuma
NIELSEN Peter Truels	Dánia állandó képviselő
Belga minisztérium	
VAN GEERTSOM Julien	SPP Intégration Sociale
RABAU Muriel	FPS Társadalombiztosítás, Belgium
VANDEBUSSCHE Johan	Társadalmi Integrációért és Szegény-ségellenes Küzdelemért Felelős Államtitkárság, Belgium
DE KERF Nele	Társadalmi Integrációért és Szegény-ségellenes Küzdelemért Felelős Államtitkárság, Belgium
Európai Bizottság	
PARASKEVAS Marie-Anne	EMPL/D2
SAINT DENIS Antoine	EMPL/D4
DENCH Kevin	EMPL/D2
VÁNYOLÓS István	EMPL/D2
OPLAND Oyvind	EMPL/D1
DEGRAND-GUILLAUM Anne	EMPL
HOLTHUIS Egbert	EMPL
SPC / EMCO	
BEVERS Tom	EMCO Foglalkoztatásügyi Bizottság
KVEDARAITE Daiva	EESC

MATO Juan Carlos	Egészségügyi, Szociálpolitikai és Esélyegyenlőségi Minisztérium, Spanyolország
GODINA Janja	Munka-, Család és Szociális Ügyi Minisztérium, Szlovénia
CIERNA Maria	Szlovákia Állandó Képviselő
KEIRLE Marie	Ministère des Solidarités, Franciaország
SULTANA George	Oktatás-, Foglalkoztatás- és Családügyi Minisztérium, Málta
SVOJSE Jiri	Munkaügyi és Szociálpolitikai Minisztérium, Cseh Köztársaság
CULIK Stefan	Munkaügyi és Szociálpolitikai Minisztérium, Cseh Köztársaság
ELLISAARI Jaakko	Szociális Ügyi Minisztérium, Finnország
PORKKA Pauliina	Finnország Állandó Képviselő
KELLY Paul	Szociális Védelmi Minisztérium, Írország
RUIZ BAUTISTA M. Dolores	Egészségügyi, Szociálpolitikai és Esélyegyenlőségi Minisztérium, Spanyolország
Európai Parlament	
Karima DELLI	Zöldek
ANTAL Dora	Öry Csaba parlamenti referense
Egyetemek	
Eric MARLIER	Instead
Hugh FRAZER	Egyetem, Írország
ETUC – CSE	
MAUCHER Mathias	Európai Közszolgáltató Szakszervezetek (EPSU)
Civil szervezetek	
CARACCILO Barbara	Solidar
JONES Sian	EAPN szakpolitikai koordinátor
FERRO Amana	EAPN szakpolitikai referens
CARON Vincent	EAPN szakpolitikai referens
VILKAMAA Susanna	EAPN stagiaire
BASARAB Tanya	EAPN
RENOUX Marie-Cécile	ATD Quart Monde
VERZAT Elisabeth	ATD Quart Monde
DROZD Anna	Eurocities
GREEN Caroline	Eurocities
GANZERLA Sylvia	Eurocities
Pierre BAUSSAND	Szociális Platform
Európa Tanács	
AUXEMERY Coleen	Társadalmi Kohéziós Kutatási-fejlesztési Osztály

ANDERSON Robert	EuroFound
NANKIEWICZ Agata	ATD Fourth World Lengyelország

Közreműködők

CALVANELLI Laura	Caritas – Olaszország
CESARINI SFORZA Letizia	CILAP – Olaszország
GINNELL Paul	EAPN – Írország
GORIS Josée	SPP Social integration – Belgium
GUIDICELLI Marie	Fondation Armée du Salut – Franciaország
HERMANS Marja	T’huiszorg – Belgium
MARGUERY Olivier	Fondation Armée du Salut – Franciaország
MARTON Izabella	EAPN – Magyarország
ROY Heather	Eurodiaconia
STRIANO Mauro	FEANTSA
VERECKEN Léopold	CPAS Brussels, Belgium
ZEGHICHE Hayet	COFACE

Koordinátor

GERONDAL Micheline	EAPN
--------------------	------

Jelentéstevő

GEOGHEGAN Pauline

EAPN Csapat

FLEMAL Coralie
DAHMEN Sigrid
GOMEZ Leticia
LEE Rebecca
LEMMENS Philippe

